

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo rada, mirovinskoga
sustava, obitelji i socijalne politike

PLAN VREDNOVANJA PROGRAMA UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2021.-2027.

Verzija 1.0.

Listopad 2023.

ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

Sufinancira
Europska unija

Sadržaj

IDENTIFIKACIJA PROGRAMA	3
POPIS KRATICA.....	5
1. UVOD	6
1.1. CILJEVI PLANA VREDNOVANJA	9
1.2. OPSEG PLANA	10
1.3. ISKUSTVO I NAUČENE LEKCIJE PROVEDENIH EVALUACIJA OPERATIVNOG PROGRAMA UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020.	10
2. OKVIR ZA PROVEDBU VREDNOVANJA	12
2.1. KOORDINACIJA VREDNOVANJA NA NACIONALNOJ RAZINI.....	12
2.1.1. MEĐURESORNA EVALUACIJSKA RADNA SKUPINA.....	12
2.2. KOORDINACIJA I ORGANIZACIJA NA RAZINI PROGRAMA.....	13
2.3. UKLJUČENOST PARTNERA	13
2.4. EVALUACIJSKA UPRAVLJAČKA SKUPINA	14
2.5. UPRAVLJANJE KVALITETOM EVALUACIJA.....	15
2.6. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA I PRISTUP PODACIMA	16
2.7. EVALUATORI	17
2.8. DISEMINACIJA I KORIŠTENJE EVALUACIJSKIH REZULTATA	17
2.9. JAČANJE EVALUACIJSKIH KAPACITETA.....	18
2.10. PRORAČUN	19
3. PLANIRANE EVALUACIJE	19
3.1. EVALUACIJSKI KRITERIJI	20
3.1.1. PET EVALUACIJSKIH KRITERIJA IZ UREDBE (EU) 2021/1060.....	21
3.1.2. OSTALI EVALUACIJSKI KRITERIJI	24
3.2. EVALUACIJSKA PITANJA	25
3.3. VRSTE VREDNOVANJA	26
3.4. PLANIRANE EVALUACIJE	27
3.4.1. EVALUACIJA MJERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA.....	27
3.4.2. EVALUACIJA ZAJMOVA ZA MIKRO I MALE PODUZETNIKE TE DRUŠTVENE PODUZETNIKE	30

3.4.3.	EVALUACIJA POZIVA „ZAŽELI – PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE“	34
3.4.4.	EVALUACIJA PROCESA VEZANIH UZ PRIMJENU HRVATSKOG KVALIFIKACIJSKOG OKVIRA	36
3.4.5.	EVALUACIJA OPERACIJA VEZANIH UZ KURIKULARNU REFORMU STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA	38
3.4.6.	EVALUACIJA OPERACIJE UBLAŽAVANJE SIROMAŠTVA PRUŽANJEM POMOĆI NAJPOTREBITIJIM OSOBAMA PODJELOM HRANE I/ILI OSNOVNE MATERIJALNE POMOĆI 40	
3.4.7.	EVALUACIJA DOPRINOSA HORIZONTALNIM NAČELIMA.....	43
3.4.8.	EVALUACIJA ZASTUPLJENOSTI DEMOGRAFSKE REVITALIZACIJE U ESF+ OPERACIJAMA ..	45
3.4.9.	EVALUACIJA DJELOTVORNOSTI ESF+ INTERVENCIJA U INTEGRACIJI DRŽAVLJANA TREĆIH ZEMALJA.....	46
3.4.10.	EVALUACIJA KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI.....	48
3.4.11.	EVALUACIJA DOPRINOSA PULJP-a SPECIFIČNIM CILJEVIMA.....	49
3.4.12.	STRUKTURIRANA ANKETA O PRIMATELJIMA POMOĆI IZ FONDA ESF+	49
3.4.13.	AD-HOC EVALUACIJE I DODATNE SEKTORSKE EVALUACIJE	50
4.	IZVORI I REFERENCE	51
	PRILOG 1. Prikaz indikativnog rasporeda provedbe evaluacija u okviru PULJP-a	54

IDENTIFIKACIJA PROGRAMA

CCI	2021HR05SFPR001
Naziv programa	Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.
Prva godina	2021.
Zadnja godina	2027.
Verzija	2.0
Prihvatljivo od	1.1.2021.
Prihvatljivo do	31.12.2029.
Broj Odluke Komisije	C(2022)7346 C(2023)5819
Datum Odluke Komisije	v 1.2. od 11.10.2022. v 2.0 od 23.8.2023.
Regije prema NUTS-u obuhvaćene programom	HR0 - Hrvatska HR02 - Panonska Hrvatska HR021 - Bjelovarsko-bilogorska županija HR022 - Virovitičko-podravska županija HR023 - Požeško-slavonska županija HR024 - Brodsko-posavska županija HR025 - Osječko-baranjska županija HR026 - Vukovarsko-srijemska županija HR027 - Karlovačka županija HR028 - Sisačko-moslavačka županija HR03 - Jadranska Hrvatska HR031 - Primorsko-goranska županija HR032 - Ličko-senjska županija HR033 - Zadarska županija HR034 - Šibensko-kninska županija HR035 - Splitsko-dalmatinska županija HR036 - Istarska županija

	<p>HR037 - Dubrovačko-neretvanska županija</p> <p>HR05 - Grad Zagreb</p> <p>HR050 - Grad Zagreb</p> <p>HR06 - Sjeverna Hrvatska</p> <p>HR061 - Međimurska županija</p> <p>HR062 - Varaždinska županija</p> <p>HR063 - Koprivničko-križevačka županija</p> <p>HR064 - Krapinsko-zagorska županija</p> <p>HR065 - Zagrebačka županija</p>
Predmetni fond	ESF+
Upravljačko tijelo	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Koranska 2, 10000 Zagreb
Posrednička tijela razine I	<p>Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Trg Nevenke Topalušić 1, 10000 Zagreb</p> <p>Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Donje Svetice 38, 10000 Zagreb</p> <p>Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Opatička 4, 10000 Zagreb</p> <p>Ministarstvo zdravstva, Ksaver 200a, 10000 Zagreb</p> <p>Ministarstvo kulture i medija, Runjaninova 2, 10000 Zagreb</p> <p>Ministarstvo turizma i sporta, Prisavlje 14, 10000 Zagreb</p>
Posrednička tijela razine II	<p>Hrvatski zavod za zapošljavanje, Savska cesta 64, 10000 Zagreb</p> <p>Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Garićgradska ulica 18, 10000 Zagreb</p> <p>Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Štrigina 1a, 10000 Zagreb</p>

POPIS KRATICA

ASOO	Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
EK	Europska komisija
EKO	Europski kvalifikacijski okvir
ESF+	Europski socijalni fond plus
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	Europska unija
EUS	Evaluacijska upravljačka skupina
FI	Financijski instrumenti
HAMAG-BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HKO	Hrvatski kvalifikacijski okvir
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
MAPZ	Mjere aktivne politike zapošljavanja
MERS	Međuresorna evaluacijska radna skupina
MROSP	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj
OP	Operativni program
OPULJP	Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
OzP	Odbor za praćenje
PULJP	Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.
SOO	Strukovno obrazovanje i osposobljavanje
SUK	Sustav upravljanja i kontrole
UT	Upravljačko tijelo
QFEHEA	Kvalifikacijski okvir Europskoga prostora visokog obrazovanja

1. UVOD¹

Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. (dalje u tekstu: PULJP) definira ključne prioritete za djelotvorno korištenje sredstava Europskog socijalnog fonda plus za razdoblje 2021.-2027.

Glavni cilj ulaganja je ojačati ekonomiju i društvo kroz postizanje više razine zaposlenosti, aktivnosti i jačanja vještina radne snage, kvalitetnog i dostupnog obrazovanja povezanog s tržištem rada, snažnog sustava socijalne zaštite te kvalitetnih i dostupnih socijalnih i zdravstvenih usluga. Posebna pažnja usmjerena je na osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, posebice djecu u nepovoljnom socioekonomskom položaju, mlade kao i ostale ranjive skupine (PULJP, v 2.0, str. 11).

PULJP se temelji na Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030. te izvješćima i preporukama za Hrvatsku u okviru Europskog semestra koji predstavlja okvir za utvrđivanje prioriteta nacionalnih reformi, a također će doprinijeti i nacionalnim ciljevima Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava za 2030.

Temeljno usmjerenje ulaganja PULJP-a je u četiri ključna područja:

- zapošljavanje i povećanje razine vještina,
- socijalno uključivanje,
- obrazovanje i cjeloživotno učenje,
- zdravstvenu i dugotrajnu skrb.

Praćenje i evaluacije važne su sastavnice u utvrđivanju potreba i daljnjem kreiranju politika relevantnih za PULJP. Praćenje uključuje sustavno „promatranje razvoja sustava“ – točnije, praćenje postavljenih pokazatelja ostvarenja (*output*) i rezultata (*result*) omogućuje kontinuirano promatranje ostvarenja namjeravanih ishoda i postizanja planiranih rezultata. Dok pokazatelji omogućuju odgovor na pitanje „što“, evaluacija je potrebna za odgovore na pitanja zbog čega se nešto dogodilo i, ako je dostupno, u kojoj su mjeri promjene posljedica intervencije, kao i do koje razine promjene odgovaraju inicijalno postavljenim očekivanjima i pokazateljima. Evaluacije također pružaju širu perspektivu u odnosu na praćenje, što uključuje i procjenu neočekivanih ili neizravnih učinaka, te nezavisnu i nepristranu procjenu određene situacije, temeljem dokaza.

Evaluacija ili vrednovanje² je prosudba ili skup procjena o vrijednosti intervencije (programa, javne politike) u odnosu na evaluacijske kriterije i eksplicitne standarde prema kojima se postavljaju evaluacijska pitanja. Procjene se obično odnose na potrebe koje treba ispuniti intervencijom i na rezultate intervencije. Svrha evaluacije je poboljšanje kvalitete izrade i provedbe programa. Temelji se na postojećim ili posebno prikupljenim podacima koji se analiziraju istraživačkim metodama društvenih znanosti i tumače kako bi pružili odgovore na evaluacijska pitanja i time omogućili prosudbu o

¹ Izrazi koji se koriste u ovome dokumentu koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose se jednako na muški i ženski rod.

² U ovom se dokumentu izrazi „vrednovanje“ i „evaluacija“ koriste kao istoznačnice te se mogu naizmjenice pojavljivati u tekstu.

vrijednosti intervencije. Krajnji proizvodi evaluacija su obično studije (izvješća) s nalazima i preporukama za unaprjeđenje evaluiranih i budućih sličnih intervencija.

Najčešće razlikovanje vrsta vrednovanja je ono između vrednovanja učinka i vrednovanja provedbe. Primjena jednog ili drugog ovisi o tome što se želi ispitati tijekom programskog ciklusa. Vrednovanja provedbe najkorisnije je provesti u ranijim fazama provedbe programa, dok se vrednovanja koja procjenjuju učinke i pružaju cjeloviti uvid u „teoriju promjene“³, najčešće provode u kasnijim fazama provedbe programa (EK, 2021a).

U kontekstu Europskog socijalnog fonda plus (dalje u tekstu: ESF+), praćenje i vrednovanje omogućuju razumijevanje učinka te pružaju bazu dokaza za donošenje politika. Provedba evaluacija omogućuje kritičku procjenu trošenja ESF+ sredstava, odnosno procjenu jesu li utrošena na adekvatan način koji zadovoljava potrebe ciljnih skupina, kao i jesu li postavljeni ciljevi postignuti uz najmanji mogući trošak. Evaluacijski rezultati (nalazi i preporuke) pomažu relevantnim dionicima, ali i javnosti, u spoznaji o najboljim praksama, doprinosima, učincima i dodanoj vrijednosti utrošenih sredstava na razini EU. Također pomažu donositeljima politika unaprijediti relevantne zakonodavne okvire. Države članice provode vrednovanja na nacionalnoj/regionalnoj razini, dok Europska komisija (dalje u tekstu: EK) iste provodi na EU razini.⁴

Relevantne dionike može se klasificirati prema njihovoj ulozi u programu:

- donositelji odluka na razini PULJP-a ključna su skupina dionika; oni uključuju Upravljačko tijelo i ostala tijela sustava upravljanja i kontrole,
- ostali dionici uključuju one na koje će utjecati rezultati evaluacija – korisnici i sudionici,
- donositelji nacionalnih politika obuhvaćenih PULJP-om te organizacije civilnog društva i socijalni partneri, kao i šira zainteresirana javnost, za koju su rezultati provedenih evaluacija također od interesa.

Ne postoji jedinstvena strategija za uključivanje dionika u evaluaciju. Različiti dionici mogu se uključiti s različitim ciljevima i u različitim fazama planiranja i provedbe evaluacije. Nije uvijek moguće ni preporučljivo uključiti sve potencijalne dionike u sve evaluacijske faze, stoga je potrebno razviti posebnu strategiju za svaku pojedinu evaluaciju (Svjetska banka, 2022.).

EK u razdoblju 2021.-2027. naglasak stavlja na donošenje javnih politika zasnovano na dokazima, a upravo evaluacija (vrednovanje) predstavlja mehanizam na kojem se mogu temeljiti odluke o izmjenama i doradama javnih politika.

³ Teorija promjene (*Theory of Change*) je mogući pristup opisivanju ili rekonstrukciji intervencijske logike. Teorija promjene objašnjava očekivani način na koji dana intervencija dovodi do relevantnih promjena. Navedeno podrazumijeva identificiranje uzročno-posljedičnih putanja u intervencijama i mehanizama koji omogućuju ili sprečavaju postizanje rezultata. Teorija promjene uključuje nužne preduvjete, vanjske i unutarnje čimbenike te uzročne veze među njima (United Nations Development Group, 2017; Taplin i dr., 2013). Pojam odnosno pristup teorije promjene u primjeni često nije jasno razgraničen od pristupa logičkog okvira u opisivanju intervencijske logike (EK, 2021c, str. 391).

⁴ ESF+ monitoring and evaluation, URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1596&langId=en> (pristupljeno 27.09.2023.)

U kontekstu financijskog razdoblja 2021.-2027., provedba evaluacija je definirana na razini programa i cjelokupnog fonda.

- Evaluacije na razini programa koje provode države članice definirane su u okviru članka 44. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (dalje u tekstu: Uredba (EU) 2021/1060).
 - EK u ovom razdoblju omogućuje državama članicama da samostalno definiraju evaluacijsku strategiju, s posebnim naglaskom na principe proporcionalnosti i praktičnosti. Evaluacije se provode u vezi s jednim ili više sljedećih kriterija: djelotvornošću, učinkovitošću, relevantnošću, usklađenošću i dodanom vrijednošću Unije, s ciljem poboljšanja kvalitete izrade i provedbe programa. Evaluacije se mogu temeljiti i na drugim relevantnim kriterijima, kao što su uključenost, nediskriminacija i vidljivost. Države članice također mogu adresirati i druge kriterije relevantne za određeni program.
 - Države su obvezne provesti evaluaciju s ciljem procjene učinka do 30. lipnja 2029. godine.
 - EK potiče države članice da se ne ograničavaju isključivo na vrednovanja učinaka intervencija trenutnog programskog razdoblja, već da identificiraju komplementarne intervencije iz prethodnih razdoblja. Također, ostavlja mogućnost državama članicama da se međusobno koordiniraju u svrhu vrednovanja određenih srodnih intervencija.
- Evaluacije na razini fonda koje provodi EK definirane su u okviru članka 45. Uredbe (EU) 2021/1060.
 - EK provodi evaluaciju sredinom programskog razdoblja kako bi ispitala djelotvornost, učinkovitost, relevantnost, dosljednost i dodanu vrijednost Unije za svaki fond do kraja 2024. godine. Također, EK provodi *ex-post* evaluaciju kako bi ispitala djelotvornost, učinkovitost, relevantnost, dosljednost i dodanu vrijednost Unije do 31. prosinca 2031. godine.

1.1. CILJEVI PLANA VREDNOVANJA

U skladu s relevantnim zakonodavnim okvirom EU (Uredba (EU) 2021/1060; Uredba (EU) 2021/1057), nacionalnim zakonodavstvom⁵, naučenim lekcijama i praksom iz razdoblja 2014.-2020. te u suradnji s relevantnim dionicima, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Upravljačko tijelo (dalje u tekstu: UT), donosi Plan vrednovanja Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. (dalje u tekstu: Plan).

Cilj Plana je utvrditi okvir za pravovremeno planiranje vrednovanja, mehanizme koordinacije, kao i osigurati visoku razinu kvalitete provedbe evaluacija u svrhu učinkovite primjene rezultata i preporuka.

Plan predstavlja ključni dokument za definiranje evaluacijskih prioriteta i rasporeda evaluacijskih aktivnosti, kao i usmjeravanje relevantnih dionika kroz okvir planiranja i provedbe evaluacija.

Plan također ima sljedeće zadaće:

- stvara zajedničko razumijevanje svrhe(a) od strane korisnika evaluacijskih rezultata,
- potiče transparentnost programa,
- pomaže u određivanju prioriteta tema i evaluacijskih pitanja, u skladu s utvrđenim potrebama provedbe evaluacija,
- podržava ranu identifikaciju podataka potrebnih za provedbu planiranih evaluacija,
- pomaže u osmišljavanju realnog vremenskog okvira za evaluacije, u skladu s potrebama za informacijama za podršku u odlučivanju,
- povezuje više evaluacijskih aktivnosti,
- podržava izgradnju evaluacijskih kapaciteta među administrativnim službenicima, tržišnim partnerima i dionicima,
- predstavlja višegodišnji sveobuhvatni dokument s pregledom najvažnijih aktivnosti, od uključivanja dionika do diseminacije i korištenja rezultata,
- promiče dobre prakse u vrednovanju (Svjetska banka, 2022).

Strateško planiranje evaluacija doprinosi:

- jačanju kapaciteta vrednovanja u Republici Hrvatskoj,
- djelotvornom i učinkovitom korištenju sredstava ESF+,
- boljem razumijevanju planiranja i provođenja pojedinih relevantnih područja i intervencija,
- učinkovitoj provedbi PULJP-a i planiranju budućih programa i politika.

⁵ Zakon o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj NN 116/21, Uredba o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda plus u vezi s ciljem „Ulaganje za radna mjesta i rast“ u okviru programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. NN 96/2022

1.2. OPSEG PLANA

Na temelju iskustva iz prethodnog programskog razdoblja, u kojem je obveza država članica bila barem jednom tijekom programskog razdoblja provesti evaluaciju svih prioritarnih osi (članak 56. stavak 3. Uredbe (EU) 1303/2013), u ovom je programskom razdoblju EU regulativom državama članicama omogućeno više slobode prilikom definiranja operacija/područja relevantnih za vrednovanje.

Vremenski kraćim i opsegom fokusiranijim evaluacijama i tematski utemeljenim pristupom pokušat će se pružiti veća potpora u smislu donošenja odluka u pripremi poziva i rješavanju eventualnih nedostataka tijekom programskog razdoblja.

Temeljni kriteriji odabira operacija/područja koja će biti obuhvaćena evaluacijama u okviru Plana su kako slijedi:

- Strateške operacije PULJP-a
 - operacije koja znatno doprinose ostvarenju ciljeva programa i koje podliježu posebnim mjerama praćenja i komunikacije
- Dugoročno tematski relevantne
 - značajne za područje ESF-a kroz više programskih razdoblja
- Inovativne operacije i područja
 - nove aktivnosti, novi pristupi, novi modeli ulaganja u ovom programskom razdoblju

Prilikom definiranja evaluacija, UT je vodio računa o planiranju obveznih evaluacija koje su propisane Uredbom (EU) 2021/1060, iskazanim interesima sektorskih tijela, prijedlozima Evaluacijske upravljačke skupine, kao i preporukama i naučenim lekcijama iz prethodnog razdoblja 2014.-2020. čiji prikaz slijedi u narednom poglavlju.

Planom je predviđena i mogućnost provođenja *ad hoc* i dodatnih evaluacija za kojima se ukaže potreba tijekom provedbe programskog razdoblja.

1.3. ISKUSTVO I NAUČENE LEKCIJE PROVEDENIH EVALUACIJA OPERATIVNOG PROGRAMA UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020.

S ciljem osiguravanja visoke razine kvalitete provedbe evaluacija, prilikom planiranja aktivnosti vrednovanja u okviru financijskog razdoblja 2021.-2027., uzimat će se u obzir i iskustva i naučene lekcije provedenih evaluacija iz financijskog razdoblja 2014.-2020. Smjernice proizašle na temelju identificiranih izazova nakon provođenja evaluacija u okviru Evaluacijskog plana Operativnog programa učinkoviti ljudski potencijali (dalje u tekstu: OPULJP) ukazuju da je potrebno unaprijediti natječajnu dokumentaciju, jasnije definirati metodološki okvir, prijedlog metodologije uvesti kao sastavni dio ponude te nastaviti ujednačavati i unaprjeđivati baze podataka i evidencije u nadležnosti UT-a, kao i pristup drugim administrativnim bazama podataka korištenima u evaluacijama.

U svrhu boljeg odaziva sudionika u anketnim istraživanjima kao i kvalitete samog vrednovanja poželjno je izbjegavati provođenje evaluacija koje uključuju istu populaciju u isto vrijeme. Važno je optimizirati

vremenski interval provedbe vrednovanja uzimajući u obzir i dinamiku provedbe evaluiranih intervencija.

Usto se preporuča dodatnu pažnju posvetiti relevantnim tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja ESF+ (dalje u tekstu: tijela SUK-a) te organizirati radionice u svrhu boljeg razumijevanja nalaza i posljedično postupanja po njima te kontinuirano osvještavati sve potencijalne sudionike evaluacija o važnosti praćenja i vrednovanja u svrhu unaprjeđenja budućih intervencija.

Iz perspektive Naručitelja, posebnu pozornost je potrebno staviti na sljedeće potencijalne izazove:

- postupak javne nabave i kriterije ekonomski najpovoljnije ponude kao i buduće ugovore o pružanju usluga gdje postoji potreba za jasnijim definicijama obveza,
- ograničeni broj stručnjaka na tržištu s potrebnim kompetencijama, tj. s adekvatnim metodološkim i domenskim znanjima u područjima evaluiranih intervencija,
- pristup administrativnim mikropodacima iz pojedinih registara⁶,
- kvalitetu evaluacijskih izvješća, kojoj se tijekom provedbe evaluacije može pridonijeti većim brojem iteracija s Ugovarateljem, propisivanjem jasnijih rokova u postupku usuglašavanja te poticanjem Ugovaratelja na jasnije navođenje uloga ključnih i neključnih stručnjaka,
- kvalitetu preporuka temeljenih na nalazima evaluacijskih izvješća, koje moraju biti jasne, sažete i provedive kako bi relevantna tijela mogla po njima postupati.

Primjeri pozitivne prakse koji su stečeni iskustvom provođenja postupaka vrednovanja OPULJP-a 2014.-2020. uključuju:

- jačanje evaluacijskog tima u području provedbe društvenih istraživanja te javnoj nabavi,
- uključenost šireg kruga dionika u komentiranje svih izvješća te uključivanje službenika iz drugih relevantnih službi na redovite sastanke u procesu provedbe vrednovanja,
- stalnu raspoloživost djelatnika jedinice unutar UT-a nadležne za poslove vrednovanja (dalje u tekstu: evaluacijska jedinica UT-a) pružatelju usluge,
- izradu uputa za provedbu evaluacija,
- javna predstavljanja koja pridonose diseminaciji rezultata i širenju kulture vrednovanja.

Nadovezujući se na primjere pozitivne prakse i posebno istaknute potencijalne izazove te uzimajući u obzir prijedloge za unaprjeđenje procesa vrednovanja, UT PULJP-a će i u financijskom razdoblju 2021.-2027. nastaviti planirati i provoditi procese vrednovanja u svrhu učinkovite primjene nalaza i preporuka te s ciljem djelotvornog korištenja sredstava ESF+.

⁶ Usp. odjeljak 2.6.

2. OKVIR ZA PROVEDBU VREDNOVANJA

2.1. KOORDINACIJA VREDNOVANJA NA NACIONALNOJ RAZINI

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (dalje u tekstu: MRRFEU), u funkciji Koordinacijskog tijela, a sukladno članku 5. stavku 2. točka 5. Zakona o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj izrađuje i nadzire provedbu Strategije vrednovanja provedbe fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj financijskog razdoblja 2021.-2027. (dalje u tekstu: Strategija vrednovanja), koja sadrži opće ciljeve i metodologiju vrednovanja za sve operativne programe financijskoga razdoblja.

Opći cilj Strategije vrednovanja je unaprijediti djelotvornost, učinkovitost i održivost provedbe fondova EU u RH s naglaskom na daljnje jačanje i širenje kulture vrednovanja.

U ulozi Koordinacijskog tijela, MRRFEU je ujedno zadužen za uspostavu, određivanje djelokruga i osiguravanje organizacijskih uvjeta za rad Međuresorne evaluacijske radne skupine.

Uz navedeno, MRRFEU u ulozi Koordinacijskog tijela nadležan je za pripremu i ažuriranje metodoloških smjernica za provedbu vrednovanja na nacionalnoj razini te druge aktivnosti o provedenim vrednovanjima, s ciljem koordinacije i provedbe aktivnosti usmjerenih na razvojni potencijal i kulturu vrednovanja.

2.1.1. MEĐURESORNA EVALUACIJSKA RADNA SKUPINA

Međuresorna evaluacijska radna skupina (dalje u tekstu: MERS) predstavlja glavno referentno mjesto za sve aktivnosti u vezi s vrednovanjem provedbe fondova Europske unije u tijelima državne uprave u Republici Hrvatskoj. Glavne uloge MERS-a su upravljanje Strategijom vrednovanja te koordinacija svih aktivnosti u vezi s vrednovanjem fondova EU.

Sastanke MERS-a saziva i vodi predsjednik MERS-a, imenovani predstavnik/ca Koordinacijskog tijela. Članovi MERS-a su imenovani predstavnici Koordinacijskog tijela i upravljačkih tijela programa financijskog razdoblja 2021.-2027. za provedbu fondova EU i ciljeva Zajedničke ribarstvene politike i pomorske politike EU-a, Sigurnosne politike EU-a i Zajedničke poljoprivredne politike EU, zaduženi za područje vrednovanja unutar tijela čiji su predstavnici.

Neke od glavnih zadaća MERS-a su:

- koordinacija izrade i upravljanje provedbom Strategije vrednovanja,
- uključenost u izradu i ažuriranje planova vrednovanja i godišnjih planova vrednovanja (operativnih) programa,
- koordinacija aktivnosti vrednovanja između pojedinih operativnih programa,
- osiguravanje diseminacije rezultata provedenih vrednovanja na razini europskih fondova u okviru podijeljenog upravljanja,
- praćenje provedbe preporuka provedenih vrednovanja,
- izgradnja i unaprjeđenje administrativnih kapaciteta u području vrednovanja,

- osiguravanje lakšeg i pravodobnog protoka informacija u području vrednovanja te promoviranje kulture vrednovanja.

2.2. KOORDINACIJA I ORGANIZACIJA NA RAZINI PROGRAMA

Provedba Plana PULJP-a 2021.-2027. regulirana je sljedećim zakonodavnim okvirom:

- Uredbom (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike,
- Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013,
- Zakonom o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj NN 116/21,
- Uredbom o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda plus u vezi s ciljem „Ulaganje za radna mjesta i rast“ u okviru programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. NN 96/2022.

Plan izrađuje UT PULJP-a 2021.-2027., u suradnji s ostalim tijelima SUK-a te uz potporu Evaluacijske upravljačke skupine PULJP-a.

Plan, kao i sve njegove izmjene, dostavljaju se na odobrenje Odboru za praćenje Programa (dalje u tekstu OzP) sukladno članku 44. stavak 6. Uredbe (EU) 2021/1060. Plan se dostavlja OzP-u najkasnije godinu dana nakon odluke o odobrenju Programa⁷.

2.3. UKLJUČENOST PARTNERA

Načelo partnerstva ključna je značajka u provedbi fondova EU i temelji se na pristupu višerazinskog upravljanja i njime se jamči sudjelovanje regionalnih, lokalnih, gradskih i drugih javnih tijela, civilnoga društva, gospodarskih i socijalnih partnera te, prema potrebi, istraživačkih organizacija i sveučilišta.

Uključivanjem partnera u planiranje, provedbu, praćenje i evaluaciju projekata financiranih iz fondova EU pridonosi se svrsishodnijem iskorištavanju sredstava fondova i usmjeravanju istih tamo gdje su najpotrebnija.

U skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2021/1060 država članica uključuje partnere i tijekom pripreme, provedbe i evaluacije programa, među ostalim sudjelovanjem u odborima za praćenje.

⁷ Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. odobren je provedbenom odlukom EK od 11.10.2022. o odobrenju programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.“ za potporu iz Europskog socijalnog fonda plus u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast“ za Hrvatsku.

U postupku uspostave OzP-a PULJP-a 2021.-2027. osiguralo se ravnopravno uključivanje svih relevantnih partnera, uključujući i predstavnike ostalih operativnih programa, regionalnih i lokalnih vlasti, socioekonomskih partnera, organizacija civilnog društva kao i predstavnika institucija odgovornih za promicanje socijalne uključenosti, prava osoba s invaliditetom, ravnopravnosti spolova i nediskriminacije. OzP ima iznimno važnu ulogu u praćenju evaluacijskih procesa. Prvenstveno, OzP odobrava Plan i sve njegove izmjene i dopune. Također, raspravlja o rezultatima provedenih evaluacija na svojim sjednicama, prati provedbu preporuka i sl.

Na temelju iskustva iz prethodnog programskog razdoblja i u cilju osiguranja kvalitete pripreme i provedbe postupaka vrednovanja, u evaluacijskim aktivnostima koje se tiču uključenosti partnera, povećana je zastupljenost stručnjaka iz znanstveno-istraživačkih institucija, sektorski nadležnih ministarstava te drugih relevantnih tijela i organizacija s posebnim interesom u područjima pokrivenim PULJP-om i kroz rad Evaluacijske upravljačke skupine.

2.4. EVALUACIJSKA UPRAVLJAČKA SKUPINA

U skladu s člankom 5. stavak 25. Uredbe o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda plus u vezi s ciljem „Ulaganje za radna mjesta i rast“ u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027., UT je osnovao Evaluacijsku upravljačku skupinu (dalje u tekstu: EUS).

Slijedeći smjernice EK, osnovana je u cilju osiguravanja kvalitete provedenih vrednovanja na razini PULJP-a.

Članove EUS-a PULJP-a 2021.-2027. čine predstavnici/ce:

- Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
- Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- Ministarstva znanosti i obrazovanja
- Ministarstva turizma i sporta
- Ministarstva kulture i medija
- Ministarstva zdravstva
- Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske
- Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
- Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
- Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva
- Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske
- Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske
- sindikalnih središnjica
- Udruge gradova u Republici Hrvatskoj
- Hrvatske zajednice županija
- organizacija civilnoga društva (područja: djeca i mladi, nezaposleni, socijalna i zdravstvena skrb)
- Pučke pravobraniteljice
- Pravobranitelja za djecu
- Pravobranitelja za osobe s invaliditetom

- Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova
- Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu
- Ekonomskog instituta, Zagreb

Odgovornosti članova EUS-a uključuju:

- predlaganje vrednovanja i doprinos planiranim vrednovanjima,
- sudjelovanje u izradi i ažuriranju Plana, po potrebi,
- doprinos u pripremi evaluacijskih pitanja,
- sudjelovanje u izradi stručnih dijelova dokumentacije o nabavi za vanjske i unutarnje stručnjake,
- komentiranje i rasprave o izvješćima vrednovanja,
- prepoznavanje eventualnih rizika vezanih uz postupak vrednovanja i upravljanje istima,
- pružanje važnih informacija ili savjeta koji bi evaluatorima mogli biti od koristi,
- suradnju s evaluatorima tijekom provedbe vrednovanja,
- doprinos širenju kulture vrednovanja u svrhu unaprjeđenja sveukupne kvalitete postupaka vrednovanja i rezultata vrednovanja,
- sudjelovanje u informiranju javnosti o planiranim i provedenim vrednovanjima.

2.5. UPRAVLJANJE KVALITETOM EVALUACIJA

Cjelokupna koordinacija aktivnosti vezanih za planiranje i provođenje evaluacija, kao i praćenje i izvještavanje o rezultatima provedenih evaluacija na razini PULJP-a u nadležnosti je UT-a, odnosno evaluacijske jedinice UT-a.

Evaluacijska jedinica UT-a ima sljedeće odgovornosti:

- koordinacija izrade i ažuriranje Plana, po potrebi,
- organiziranje aktivnosti potrebnih za utvrđivanje predmeta vrednovanja i evaluacijskih pitanja,
- kontinuirano prikupljanje informacija vezanih uz potrebe provođenja vrednovanja,
- izradu opisa poslova⁸ za vanjske usluge i metodološkog okvira, što uključuje i konzultacije s EUS-om i, po potrebi, drugim relevantnim dionicima i stručnjacima,
- sudjelovanje u izradi cjelokupne dokumentacije o nabavi u suradnji sa sektorom nadležnim za postupke javne nabave,

⁸ Opis poslova ključni je dokument u evaluacijskom procesu koji definira sve aspekte provedbe vrednovanja, ulogu i obveze stručnjaka za vrednovanje, trajanje ugovora, predviđena financijska sredstva, ciljeve vrednovanja, metodologiju koja se koristi, razrađena evaluacijska pitanja i drugo. Budući da predstavlja osnovu za sklapanje ugovora s evaluatorima, mora na sažeti način pružiti sve potrebne informacije. Kvaliteta evaluacije ovisi o tome koliko je dobro definiran opis poslova.

- praćenje izvršenja ugovora,
- po odabiru provoditelja evaluacije, kontinuiranu suradnju s odabranim ključnim stručnjacima za provedbu evaluacije, što uključuje usmjeravanje u svim fazama provedbe i osiguravanje dostupnosti svih podataka i informacija potrebnih za provođenje evaluacije,
- koordinacija rada evaluatora i EUS-a,
- objava i informiranje svih dionika o rezultatima vrednovanja,
- izvještavanje o provedbi Plana,
- kontinuirano praćenje izvršenja preporuka provedenih vrednovanja,
- predstavlja kontakt točku u UT-u zaduženu za koordiniranje svih aktivnosti vezanih uz provedbu i informiranje o vrednovanjima,
- sudjelovanje u širenju kulture vrednovanja među svim relevantnim dionicima.

2.6. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA I PRISTUP PODACIMA

Vežano uz područje zaštite osobnih podataka, relevantna je sljedeća europska i nacionalna regulativa:

- Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka),
- Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine, broj 42/2018),
- Zakon o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, broj 25/2013, 85/2015, 69/2022).

U kontekstu praćenja i vrednovanja, pravna osnova vezana za obradu osobnih podataka navedena je u članku 4. Uredbe (EU) br. 2021/1060:

Državama članicama i Komisiji dopušteno je obrađivati osobne podatke samo ako je to potrebno u svrhu izvršavanja njihovih obveza na temelju ove Uredbe, posebno za praćenje, izvješćivanje, komunikaciju, objavu, evaluaciju, financijsko upravljanje, provjere i revizije te, prema potrebi, za utvrđivanje prihvatljivosti sudionika. Osobni podaci obrađuju se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 ili Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća, ovisno o tome koja je primjenjiva.

Informacije o tome kako UT prikuplja, obrađuje i štiti osobne podatke te koja prava se mogu ostvariti u odnosu na obradu osobnih podataka (na primjer pravo na pristup, pravo na ispravak i slično), dostupne su u *Obavijesti o obradi osobnih podataka* na sljedećoj poveznici: <https://esf.hr/esfplus/obavijest-o-obradi-osobnih-podataka/>.

Korištenje osobnih podataka iz registara, baza podataka, evidencija i sl. koje vode druga tijela javne vlasti u evaluacijama nezaobilazno je u procjenama učinaka intervencija koje podrazumijevaju usporedbe sudionika intervencija PULJP-a s nesudionicima intervencija, te će biti osigurano sukladno navedenoj regulativi, relevantnim tumačenjima te sporazumima o poslovnoj suradnji za razmjenu podataka s drugim tijelima javne vlasti.

2.7. EVALUATORI

UT će se koristiti uslugama unutarnjih ili vanjskih stručnjaka koji su funkcionalno neovisni, kako je definirano člankom 44., stavak 3. Uredbe (EU) 2021/1060.

Navedena je neovisnost nužna za provedbu kvalitetne evaluacije u kojoj će evaluatori na konstruktivan način procjenjivati i davati stručna mišljenja o različitim elementima programa. Razina neovisnosti treba biti takva da nema sumnje da se rad odvija nepristrano, da su ocjene nepristrane i da nisu podređene utjecaju službi odgovornih za izradu programa. Također je nužno organizirati vrednovanja na način koji osigurava da su evaluatori dovoljno upoznati s intervencijama koje će procjenjivati. Jednako tako je važno osigurati da organizacija postupaka vrednovanja olakšava razmatranje nalaza i preporuka od strane tijela odgovornih za programiranje i provedbu.

Sukladno čl. 44 st. 3 Uredbe (EU) 2021/1060, Radnom dokumentu EK (EK, 2021a) te tumačenju stručnih službi EK nadležnih za područje praćenja i vrednovanja, evaluacije ili njihove dijelove mogu samostalno provoditi unutarnji stručnjaci. Njihova funkcionalna neovisnost osigurava se na specifične načine:

- postojanjem posebne organizacijske jedinice zadužene za koordinaciju i provođenje vrednovanja u okviru PULJP-a,
- suradnjom s EUS-om prilikom planiranja postupaka evaluacija koje će provoditi evaluacijska jedinica UT-a, s posebnim naglaskom na izradu opisa posla s detaljno razrađenim evaluacijskim pitanjima i metodološkim okvirom,
- unaprijed osiguranim financijskim sredstvima za provođenje evaluacija,
- neovisnošću evaluacijske jedinice UT-a u diseminaciji evaluacijskih rezultata.

2.8. DISEMINACIJA I KORIŠTENJE EVALUACIJSKIH REZULTATA

Relevantni dionici u području diseminacije i korištenja evaluacijskih rezultata su:

- OzP PULJP-a 2021. – 2027.,
- EUS,
- tijela SUK-a,
- EK,
- ostali relevantni dionici,
- opća javnost i mediji.

Informiranje o evaluacijskim rezultatima provodi se dostavljanjem evaluacijskih rezultata/izvješća EK, članovima EUS-a, tijelima SUK-a, OzP-u PULJP-a i drugim zainteresiranim dionicima, kao i objavom završnih izvješća na središnjoj internetskoj stranici fondova EU <https://strukturnifondovi.hr/> i ESF+ internetskoj stranici <https://esf.hr/esfplus/>.

Uz evaluacijska izvješća, EK se putem SFC2021⁹ aplikacije dostavlja opis poslova, proračun i opis korištene metodologije za pojedinu evaluaciju. Relevantne nalaze završnih evaluacijskih izvješća provedenih evaluacija, EK koristi za provedbu evaluacija na razini svih država članica.

Rezultati svih provedenih evaluacija, kao i mjere/aktivnosti poduzete u svrhu adresiranja istih, predstavljaju se članovima/icama OzP-a jednom godišnje.

2.9. JAČANJE EVALUACIJSKIH KAPACITETA

S obzirom na važnost učinkovitosti cjelokupnog procesa vrednovanja koji uključuje planiranje, ugovaranje i upravljanje procesom vrednovanja, kao i korištenje rezultata provedenih vrednovanja, kontinuirano jačanje odgovarajućih administrativnih kapaciteta od izuzetne je važnosti.

Izgradnja kapaciteta vrednovanja usmjerena je na nekoliko razina: osiguravanje dovoljnog broja službenika/ca za poslove vrednovanja, jačanje potrebnih znanja i vještina službenika/ca, jačanje unutarnjih ustrojstvenih jedinica za područje vrednovanja, poticanje umrežavanja i međuinstitucionalnog koordiniranja aktivnosti, suradnju s radnim skupinama nadležnima za područje vrednovanja.

Kao i u financijskoj perspektivi 2014.-2020., u svrhu jačanja evaluacijskih kapaciteta tijela SUK-a, službenici/e će i dalje sudjelovati u obrazovnim aktivnostima; stručnim seminarima, odgovarajućim radionicama, konferencijama i drugim programima osposobljavanja.

Evaluacijska jedinica UT-a upravlja i kontrolira poslovne procese vezane za planiranje, pripremu i provedbu vrednovanja te kontinuirano praćenje rezultata i preporuka istih. Koordinira i izrađuje Plan te osigurava pravovremeno izvršenje planiranih vrednovanja. Uz navedeno, kontinuirano se, u suradnji s drugim ustrojstvenim jedinicama, kao i tijelima SUK-a, razmatra potreba za planiranjem dodatnih, tzv. *ad hoc* evaluacija.

2022. godine UT PULJP-a provelo je istraživanje „Procjena potreba za izobrazbom zaposlenika sustava upravljanja i kontrole za Europski socijalni fond i Fond europske pomoći za najpotrebitije“. Svrha istraživanja bila je pružanje analitičke podloge za planiranje edukacija specijaliziranih za upravljanje i kontrolu korištenja sredstava ESF i ESF+. Temeljem iskazanih preferencija zaposlenika SUK-a OPULJP-a može se zaključiti da postoji daljnja potreba razvijanja i ulaganja u specijalizirane edukacije koje će doprinijeti jačanju stručnih znanja i vještina, uključujući i u području vrednovanja.

Uz procese vrednovanja u koje su djelatnici/e evaluacijske jedinice uključeni/e na razini programa iz svoje nadležnosti, također sudjeluju i u evaluacijskim koordinacijskim skupinama na razini fondova EU. Konkretno, kao nastavak uspješne prakse iz razdoblja 2014.-2020., predstavnici/e svih UT-ova programa financijskog razdoblja 2021.-2027. za provedbu fondova EU, sudjeluju u radu MERS-a, koji je u nadležnosti Koordinacijskog tijela. Također, na razini EK, kontinuirano se radi na suradnji i razmjeni iskustava među državama članicama u području provedbe i daljnjeg razvoja evaluacijskih aktivnosti. U tom smislu, djelatnici/e evaluacijske jedinice sudjeluju u evaluacijskim partnerskim sastancima i

⁹ Sustav elektroničke razmjene podataka za sve službene razmjene informacija između država članica i EK koje se tiče upravljanja fondovima financijskog razdoblja 2021.-2027., a u skladu sa čl. 69. st.9 Uredbe (EU) 2021/1060.

stručnim sastancima na temu provedbe evaluacija učinka, kao i ostalim inicijativama koje tijekom provedbe organiziraju predstavnici/e EK.

2.10. PRORAČUN

Financiranje evaluacijskih aktivnosti koje se odnose na PULJP predviđeno je sredstvima tehničke pomoći PULJP-a.

Prilikom izrade indikativnog proračuna za provedbu evaluacija i strukturiranih anketa u Planu, uzete su u obzir sljedeće stavke:

- trajanje provedbe evaluacijskih aktivnosti,
- angažman ključnih i neključnih stručnjaka,
- potpora u provođenju (npr. voditelj projekta, zaposlenici Izvršitelja, prevoditelj, lektor itd.),
- održavanje javnih predstavljanja i refleksivnih radionica,
- dodatni troškovi (npr. licence za software, putni troškovi).

Tablica 1. Raspodjela financijskih sredstava¹⁰

Grupa aktivnosti	Indikativni iznos sredstava (EUR)
Evaluacije tijekom programskog razdoblja	3.000.000
Strukturirana anketa	70.000
<i>Ad hoc</i> evaluacije i ostale sektorske evaluacije	900.000
Istraživanja i procjene (studije slučaja, analize troškova i koristi, ankete dionika)	100.000
Organizacije seminara, edukacija, radionica, okruglih stolova i konferencija	30.000

3. PLANIRANE EVALUACIJE

U prvome dijelu ovoga poglavlja daje se općeniti prikaz i obrazloženje evaluacijskih kriterija i evaluacijskih pitanja u kontekstu ESF+, kako bi se stekla jasna predodžba o važnosti navedenog. Nakon

¹⁰ Konzultirani su relevantni dionici u svrhu izrade indikativne raspodjele financijskih sredstava. Dodatno, vrijednosti evaluacija tijekom programskog razdoblja i strukturiranih anketa procijenjene su temeljem ostvarenih troškova metodološki i obuhvatom sličnih evaluacija i strukturirane ankete primatelja pomoći iz FEAD-a iz prethodnog programskog razdoblja, uvećanih za procijenjena povećanja cijena s obzirom na predviđene godine ugovaranja planiranih evaluacija.

prikaza evaluacijskih kriterija, evaluacijskih pitanja te vrsta vrednovanja, naveden je pregled planiranih evaluacija u okviru PULJP-a.

3.1. EVALUACIJSKI KRITERIJI

Evaluacijsko istraživanje pruža prosudbu o vrijednosti intervencije (programa, javne politike). Da bi se formulirala prosudba vrijednosti intervencije, potrebno je sve pojedinačne procjene povezati s jasnim i zajedničkim kriterijima. Evaluacijski kriteriji su standardi ili načela korišteni u evaluacijama kao osnove prosudbe vrijednosti intervencija. Svrha evaluacijskih kriterija je pružiti normativni okvir za procjene te strukturirati analizu i osigurati njenu obuhvatnost. Pojam evaluacijskih kriterija i prve definicije pet kriterija¹¹ objavila je Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) 1991., te su ti kriteriji otada „oblikovali dizajn i razvoj međunarodnih razvojnih evaluacija“ (OECD, 2021, str. 3).

Prema Uredbi (EU) 2021/1060, evaluacije korištenja fondova EU u okviru podijeljenog upravljanja provode se prema jednome ili više sljedećih evaluacijskih kriterija: djelotvornost (*effectiveness*), učinkovitost (*efficiency*), relevantnost (*relevance*), usklađenost (*coherence*) i dodana vrijednost Unije (*EU added value*). Navedenih pet kriterija predstavlja osnovni skup načela za procjenu određenog programa ili intervencije.

Za razliku od okvira evaluacija ESI fondova u prethodnom razdoblju (2014.-2020.), učinak (*impact*) u evaluacijama fondova u okviru podijeljenog upravljanja nije zaseban evaluacijski kriterij nego je podrazumijevani cilj evaluacija „za svaki program s ciljem procjene njegova učinka“ zadanih u čl. 44 st. 2. Uredbe (EU) 2021/1060 „zaključiti o doprinosu programa svom specifičnom cilju“, pri čemu se evaluacije učinka mogu voditi navedenim kriterijima¹².

Bez obzira na to koliko su općenite definicije evaluacijskih kriterija razrađene u različitim smjernicama i vodičima, naglašava se da tumačenje i upotreba evaluacijskih kriterija trebaju biti prilagođeni kontekstu intervencije koju se ocjenjuje, trenutku provođenja evaluacije te potrebama dionika evaluacije.

S obzirom na navedeno izostavljanje učinka kao zasebnog evaluacijskog kriterija i na okolnost da se neki pojmovi ključni u praćenju i vrednovanju fondova EU često koriste kao sinonimi, potrebno je navesti definicije tih pojmova¹³ prije navođenja općenitih definicija evaluacijskih kriterija. Riječ je o pojmovima ostvarenja, ishoda i učinaka. U OECD-ovoj terminologiji, taj se, u bitnome uzročno-posljedični, slijed naziva lanac rezultata (*results chain*) i blizak je pojmu intervencijske logike koji se koristi u fondovima EU. Ostvarenja (*outputs*) intervencije su isporučeni proizvodi i kapitalna dobra te pružene usluge u okviru intervencije. Ostvarenja mogu biti i druge promjene u okviru intervencije (npr. izmjene postojećih usluga) koje su relevantne za postizanje ishoda (*outcomes*). Ishodi su prema OECD-

¹¹ Relevantnost, djelotvornost, učinkovitost, učinak i održivost. 2019. je dodan kriterij usklađenosti.

¹² Prema odgovorima EK na upite UT-a o tumačenju dijelova Uredbe (EU) 2021/1060 relevantnih za evaluacije, objavljenima na polu-javnoj platformi RegioWiki Extranet pod šifrom QA00078 (potrebno je imati pristup informacijskim servisima EK preko autentifikacijskog servisa EU login).
<https://webgate.ec.europa.eu/regiokm/display/XNETCPR2021/QA00078+-+Evaluations+by+the+Member+State> (pristupljeno 8.7.2023.)

¹³ Prema: EK (2021c) i OECD (2002).

ovoj terminologiji vjerojatne ili postignute kratkoročne i srednjoročne¹⁴ promjene, namjerno ili nenamjerno uzrokovane ostvarenjima intervencije, a najčešće se pojam ishoda koristi u vezi sa zadanim ciljevima intervencije. U kontekstu intervencija u PULJP-u, pojam ishoda u velikoj mjeri odgovara pojmu rezultata u terminologiji praćenja ESF+, koja definira rezultate kao promjene situacije za podržane sudionike ili entitete nakon intervencije, i to promjene što je moguće uže povezane s pruženom podrškom, kao npr. promjene statusa zaposlenosti nakon sudjelovanja u mjerama aktivne politike zapošljavanja¹⁵. Učinci (*impacts*) su dugoročnije promjene, pozitivne ili negativne, namjeravane ili nenamjeravane, koje su izravna ili neizravna posljedica intervencije.

3.1.1. PET EVALUACIJSKIH KRITERIJA IZ UREDBE (EU) 2021/1060

U nastavku slijede definicije¹⁶ pet evaluacijskih kriterija iz članka 44., stavak 1. Uredbe (EU) 2021/1060.

1. Djelotvornost (*Effectiveness*)

Analiza djelotvornosti razmatra koliko su određeni program ili intervencija uspješni u postizanju ili napredovanju prema svojim ciljevima. Evaluacijom se propituje dotadašnji napredak i uloga intervencije u postizanju uočenih promjena. Ako se pokazuje da intervencija nije ispunila očekivanja ili ne ispunjava ciljeve u potpunosti, daljnjom analizom nastoji se otkriti i objasniti čimbenike koji su utjecali na neuspjeh ili kašnjenje u postizanju očekivanih rezultata. Pritom analiza djelotvornosti polazi od intervencijske logike odnosno (uzročno-posljedičnog) lanca rezultata koji intervencija pretpostavlja te se prvo fokusira na rezultate koji se najizravnije mogu pripisati intervenciji, a potom na učinke koji se nalaze dalje u lancu rezultata. Unutar kriterija djelotvornosti potrebno je identificirati nenamjerne rezultate intervencije. Istraživanje nenamjernih rezultata intervencije važno je za prepoznavanje kako negativnih, tako i pozitivnih rezultata. Primjeri nenamjernih negativnih rezultata intervencije su nadzastupljenost osoba u najpovoljnijem položaju unutar ciljane skupine među sudionicima i razlike u učincima među podskupinama sudionika neke intervencije s ciljem socijalnog uključivanja, što sve dodatno produbljuje socioekonomske nejednakosti između skupina, zatim tzv. mrtvi teret tj. ulaganje u rezultate koji bi se dogodili i bez intervencije, učinci istiskivanja ili supstitucije drugih javnih i privatnih ulaganja itd. Važno je provjeriti i objasniti navedene i slične moguće nenamjeravane negativne rezultate budući da se protive nacionalnim razvojnim ciljevima, kao i načelima u temelju provedbe fondova EU, uključujući horizontalna načela i princip supsidijarnosti¹⁷. Identifikacija nenamjernih razlika u rezultatima među skupinama u okviru kriterija djelotvornosti može se povezati s dodatnim evaluacijskim kriterijima uključivosti i nediskriminacije, uključujući i učinke na teritorijalne nejednakosti (v. odjeljak 3.1.2.).

¹⁴ Primjerene definicije kratkog, srednjeg i dugog roka ovise o kontekstu intervencije koja je predmet evaluacije.

¹⁵ U OECD-ovoj terminologiji, pojam rezultata je općenitiji: obuhvaća ostvarenja, ishode i učinke. U ovom dokumentu koristi se taj, širi pojam rezultata osim ako nije drugačije navedeno.

¹⁶ Iste su sastavljene iz opsežnijeg materijala u vodičima EK-a (EK, 2021b, 2021c), OECD-a (2019, 2021) i Svjetske banke (2022).

¹⁷ Usp. recital 6 i članak 9 Uredbe (EU) 2021/1060. Identificiranje nenamjeravanih učinaka poput istiskivanja (supstitucije) drugih ulaganja je primjer poveznice kriterija djelotvornosti s kriterijem dodane vrijednosti EU.

Općenito, što su promatrani rezultati dalje u pretpostavljenom uzročno-posljedičnom lancu, teže je ispitati uzrokuje li ih intervencija i u kojoj mjeri tj. teže je isključiti utjecaj čimbenika nepovezanih s intervencijom na promatrane rezultate. Skup metoda ili vrsta evaluacije kojom se dokazuju (ali ne i objašnjavaju) uzročni odnosi, te procjenjuju veličine učinaka intervencije, naziva se protučinjenična evaluacija učinka (*counterfactual impact evaluation*) i ona već desetljećima ima važno mjesto u evaluacijama intervencija podržanih iz fondova EU (npr. EK, 2013; EK i dr., 2019.; EK, 2021c, str. 586-598; EK, 2022), ali i evaluacijama učinaka javnih politika općenito.

Zaključiti o djelotvornosti intervencije znači ocijeniti postignute i nepostignute ciljeve i rezultate intervencije, uzimajući u obzir različitu relativnu važnost pojedinih ciljeva ili rezultata (pri čemu se procjene različite relativne važnosti mogu temeljiti na analizi prema kriteriju relevantnosti) te nenamjerne rezultate i razlike u rezultatima između skupina. U konačnici, analize djelotvornosti trebale bi omogućiti razumijevanje čimbenika koji utječu na rezultate.

2. Učinkovitost (*Efficiency*)

Analiza učinkovitosti ispituje odnos između resursa koje intervencija koristi i promjena koje generira, odgovarajući na pitanja koliko se kvalitetno koriste resursi i u kojoj mjeri intervencija isporučuje ili je vjerojatno da će isporučiti rezultate na ekonomičan način i pravovremeno. Razlike u pristupu i provođenju intervencije mogu imati značajan utjecaj na rezultate, stoga propitivanje učinkovitosti daje poticaj za razmatranje i drugih metoda ili instrumenata kojima bi se potencijalno mogla postići veća korist. Kriterijem učinkovitosti provjerava se mogu li se resursi intervencije opravdati njezinim rezultatima što je od velikog praktičnog i političkog značaja.

Ističu se dvije važne pretpostavke koje treba uzeti u obzir kod promišljanja o kriteriju učinkovitosti:

- resurse treba shvatiti u najširem smislu i uključiti sve ekonomske troškove u mjeri u kojoj to podaci dozvoljavaju (ljudske, financijske, vremenske, ekološke...). Navedeno nije istovjetno proračunu programa ili potrošenom novcu,
- učinkovitost se odnosi na izbor između izvedivih alternativa koje mogu donijeti slične rezultate unutar zadanih resursa. Prije usporedbe isplativosti moraju se utvrditi alternative koje su zaista izvedive i usporedive u pogledu kvalitete i rezultata.

Elementi analize učinkovitosti su:

- ekonomska učinkovitost: jesu li ulazni resursi pretvarani u rezultate na troškovno najučinkovitiji način, bez rasipanja resursa odnosno „mrtvog tereta“,
- operativna učinkovitost: koliko su dobro resursi korišteni tijekom provedbe, s užim pitanjima poput „jesu li resursi pogrešno alocirani?“, „jesu li resursi preusmjereni s obzirom na eventualno promijenjene potrebe tijekom provedbe?“, „je li se upravljalo rizicima?“ i sl.,
- pravovremenost: jesu li rezultati postignuti u namjeravanom vremenskom okviru, je li uopće inicijalni vremenski okvir bio pogodan i je li kasnije primjereno prilagođen promjenama u unutarnjim i vanjskim čimbenicima?

Analiza učinkovitosti može biti povezana s analizama u okviru ostalih kriterija na različite načine tj. u okviru različitih pitanja. Ističe se povezanost s analizama djelotvornosti u okviru analize troškova i

koristi, a posebno s procjenama učinka koje se dovode u odnos s troškovima (npr., Jespersen, 2008; HZZ i Ipsos, 2016; Berger i dr., 2022).

3. Relevantnost (*Relevance*)

Relevantnost je stupanj u kojemu ciljevi i dizajn intervencije odgovaraju trenutnim ili vjerojatnim budućim potrebama u društvu i nacionalnim strateškim prioritetima u obuhvaćenim područjima javnih politika u trenutku planiranja intervencije i u kasnije promijenjenim okolnostima. Analiza relevantnosti uključuje razmatranje razlika i kompromisa između različitih potreba. Pri razmatranju dizajna intervencije obično se pita jesu li potrebe i prioriteti dionika i ciljanih skupina intervencije jasno artikulirani u njenim ciljevima te je li izvedivost uzeta u obzir na zadovoljavajući način prilikom planiranja intervencije. Ukratko, procjena relevantnosti pomaže dionicima evaluacije shvatiti je li intervencija, kako je zamišljena, usmjerena na „prave stvari“.

U kontekstu intervencija financiranih u okviru PULJP-a, koje su usmjerene na pružanje podrške sudionicima, važan dio propitivanja relevantnosti intervencije su odabir ciljanih skupina, sadržaj pružene podrške i način na koji su dionici uključeni u pripremu i provedbu operacija.

4. Usklađenost (*Coherence*)

Prema kriteriju usklađenosti, analizira se u kojoj mjeri druge intervencije (javne politike) podupiru intervenciju koja je predmet pojedine evaluacije. Razlikuju se unutarnja i vanjska usklađenost.

Unutarnja usklađenost odnosi se na sinergije i međusobne veze između intervencije i drugih intervencija koje provodi ista institucija (akter). Uzimaju se u obzir dva čimbenika: usklađivanje sa širim političkim, strateškim i pravnim okvirima u kojima institucija djeluje te usklađivanje s drugim intervencijama koje institucija provodi. Trebalo bi razmotriti koliko su te intervencije usklađene, a posebno dolazi li do udvostručavanja napora i aktivnosti, jesu li se intervencije međusobno nadopunjavale i je li bilo preklapajućih i/ili sukobljenih ciljeva i aktivnosti (npr. u evaluaciji kurikularne reforme strukovnog obrazovanja i osposobljavanja može se postaviti pitanje o usklađenosti s prethodnim razvojem i primjenom Hrvatskog kvalifikacijskog okvira), uključujući i različite razine javnih politika u istom tematskom području (npr. usklađenost politika na nacionalnoj razini i neke lokalno usmjerene intervencije podupiranja poduzetništva).

Propitivanjem vanjske usklađenosti nastoji se razumjeti jesu li i koliko su usko ciljevi intervencije usklađeni s intervencijama drugih aktera u istom kontekstu. Postavljaju se pitanja o komplementarnosti, usklađivanju i koordinaciji s drugim akterima te mjeri i načinima na koje intervencija dodaje vrijednost i izbjegava udvostručavanje napora. Navedeno može uključivati i pitanja o komplementarnim ulaganjima iz drugih fondova EU.

Kriterij usklađenosti najviše se nadopunjuje s kriterijem relevantnosti. Razmatranje relevantnosti fokusira se na potrebe i prioritete ciljanih skupina i dionika uže u odnosu na procjenjivanu intervenciju, dok se kroz usklađenost sagledava uklapanje intervencije u širi kontekst.

5. Dodana vrijednost Unije (*EU added value*)

Razmatranjem kriterija dodane vrijednosti Unije traže se promjene koje se mogu pripisati intervencijama sufinanciranim iz EU-a, kao nadogradnja na one promjene koje se uobičajeno očekuju od nacionalnih djelovanja država članica. Evaluacija prema kriteriju dodane vrijednosti EU umnogome objedinjava rezultate analiza prema svim ostalim kriterijima u obrazlaganju uzročno-posljedičnih veza i donošenju zaključaka o uspješnosti intervencije. Razmatranje dodane vrijednosti Unije prvenstveno se sastoji u ustanovljavanju uloge financiranja sredstvima EU-a u financiranju djelovanja koja se inače ne bi dogodila, koja se odvijaju u većem opsegu ili ranije nego što bi se dogodile da nije bilo intervencije. Pritom su neka od tipičnih pitanja u prosudbi dodane vrijednosti Unije bi li se ciljevi intervencije u dovoljnoj mjeri postigli samostalnim djelovanjem države članice i koji bi bili dodatni troškovi za interese države članice u odsustvu intervencije.

Ostala pitanja koja se mogu postaviti u okviru razmatranja dodane vrijednosti Unije općenitija su od pojedinih intervencija i odnose se na dodanu vrijednost programiranja u nacionalnom i EU strateškom okviru, primjerice:

- donose li metode programiranja Kohezijske politike koristi u odnosu na druge nacionalne prakse?,
- kako intervencije u okviru programa Kohezijske politike doprinose strateškim ciljevima EU-a i prioritetima?,
- uvode li programi Kohezijske politike nove strateške i inovativne politike u okvir nacionalnih politika?

Kriterij dodane vrijednosti Unije može biti povezan s ostalim kriterijima na specifične načine. Povezanost s kriterijem djelotvornosti može se sastojati u dokazivanju uzročno-posljedičnih veza između intervencije i njenih rezultata promatranih u okviru kriterija djelotvornosti (što poželjno uključuje i protučinjenične evaluacije učinka). Također, dodana vrijednost Unije povezana je s kriterijem učinkovitosti kroz ispitivanje izvedivosti isključivo nacionalno financiranih alternativa. Naposljetku, mapiranje i razumijevanje užeg i šireg konteksta relevantnih javnih politika u okviru kriterija relevantnosti i usklađenosti nužno su polazište za razmatranje dodane vrijednosti Unije.

3.1.2. OSTALI EVALUACIJSKI KRITERIJI

Prema članku 44. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća, vrednovanja se mogu temeljiti i na drugim relevantnim kriterijima kao što su uključivost, nediskriminacija i vidljivost te obuhvatiti više od jednog programa. Navedeni kriteriji rjeđi su kao zasebni kriteriji u dosadašnjim vrednovanjima korištenja ESF-a u državama članicama. Zasebno se razmatraju u evaluacijama posvećenima doprinosu horizontalnim načelima. Međutim, razmatranje uključivosti i/ili nediskriminacije može i treba biti integrirano u pitanja i analize prema ostalim kriterijima (OECD, 2021), uključujući i tematske evaluacije pojedinih intervencija. Primjerice, propitivanje uključivosti i/ili nediskriminacije dio je sagledavanja relevantnosti u aspektu odabira ciljanih skupina, kao i sagledavanja djelotvornosti u aspektima razlika u ostvarenjima i heterogenosti namjeravanih ili nenamjeravanih učinaka intervencije između različitih skupina. Kad je o socioekonomskim razlikama riječ, osim pojedinih individualnih obilježja poput dobi i invaliditeta, teritorijalne nejednakosti u socijalnim ishodima i rezultatima tržišta rada naglašene su kao hrvatski razvojni problem koji je uzet u

obzir prilikom izrade PULJP-a¹⁸ te ga treba uzeti u obzir i u tematskim evaluacijama pojedinih intervencija postavljajući pitanja u kojoj mjeri intervencije od kojih se to može očekivati umanjuju ili doprinose teritorijalnim nejednakostima u socijalnim ishodima i rezultatima tržišta rada.

3.2. EVALUACIJSKA PITANJA

Postupak definiranja evaluacijskih pitanja ključan je za osiguravanje vjerodostojnosti provođenja postupka evaluacije. Utvrđivanje relevantnih evaluacijskih pitanja jedan je od ključnih elemenata u procesu vrednovanja koji određuje okvir i pristup evaluacije, uključujući i metodologiju. Preporučljivo je izbjegavati korištenje evaluacijskih kriterija u samom formuliranju pitanja (EK, 2021c, str. 413), kako bi ona bila jasnija dionicima evaluacije. Formuliranje kvalitetnih evaluacijskih pitanja je od primarne važnosti, a primjereno razvrstavanje pitanja prema evaluacijskim kriterijima je sekundarno. Pri potonjemu treba uzeti u obzir da se jedno evaluacijsko pitanje može odnositi na više kriterija.

UT definira indikativna evaluacijska pitanja za pojedinačne evaluacije u poglavlju 3.4. uzimajući u obzir inicijalno određen vremenski okvir pojedinih evaluacija.

Konačan popis evaluacijskih pitanja definira se kroz konzultacije s ključnim dionicima procesa vrednovanja PULJP-a. Navedeno se prvenstveno odnosi na savjetovanje s tijelima SUK-a, sektorski nadležnim tijelima/ustrojstvenim jedinicama, kao i članovima/icama EUS-a. Nakon provedenih konzultacija i usuglašavanja, UT PULJP-a definira konačan popis pitanja te ih uključuje u Opis poslova¹⁹ za određenu evaluaciju.

Prilikom definiranja evaluacijskih pitanja neophodna je usklađenost sa standardom kvalitete za evaluacijska pitanja (Svjetska banka, 2022):

1. Pružanje ocjene – analiza programa ili intervencije u skladu s jasno postavljenim kriterijima.
2. Prikladnost – važno je da pitanja odgovaraju stvarnoj potrebi za informacijama o predmetnoj temi.
3. Realno postavljena pitanja – može li program ili intervencija realno ostvariti postavljene ciljeve ili utjecati na njihovo postizanje.
4. Jasno postavljena pitanja – sadrže određenje onoga što je moguće obuhvatiti analizom.
5. Mora biti moguće dobiti odgovor – potrebno je uzeti u obzir potencijalna ograničenja i utvrditi dostupne izvore podataka.
6. Cjelovitost i sveobuhvatnost – potrebno je evaluacijska pitanja temeljiti na razmatranju svrhe vrednovanja i potrebe za određenim informacijama i saznanjima.

¹⁸ Prema Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. u sklopu Europskog semestra.

¹⁹ Opis poslova se izrađuje prilikom planiranja postupka vrednovanja, a sadrži sadržajno sve najvažnije aspekte provedbe vrednovanja (opće i specifične ciljeve, metodološki okvir, evaluacijska pitanja, uloge i obveze stručnjaka, trajanje vrednovanja itd.)

Evaluacijska pitanja se mogu klasificirati s obzirom na evaluacijske kriterije, vrstu potrebne procjene (pitanja o provedbi ili učincima određenih intervencija) ili relevantno područje politike ili komponente programa.

Poželjno je da na početku vrednovanja lista evaluacijskih pitanja ne bude preopširna kako ne bi ograničila fokus pojedinih analiza, kako bi se izbjegla preklapanja, te kako bi evaluatori imali određenu slobodu za nadogradnju dodatnim pitanjima ili potpitanjima tijekom vrednovanja. Općenito govoreći, uputno je u vrednovanju imati manji broj evaluacijskih pitanja. Ovisno o pojedinoj evaluaciji, negdje su to vrlo specifična pitanja, dok su u drugim slučajevima općenitija, no u svakom je slučaju potrebno osigurati kompromis između broja pitanja i dubine analize koja se može provesti (EK, 2021c, str. 413).

3.3. VRSTE VREDNOVANJA²⁰

Vrednovanje s obzirom na faze ciklusa vrednovanja može biti:

- prethodno (*ex-ante*) vrednovanje – provodi se na početku programskog razdoblja, a pridonosi osmišljavanju novih programa,
- vrednovanje u tijeku (*on-going*), periodično (*interim*) vrednovanje ili srednjoročno vrednovanje (*mid-term*) – provodi se tijekom provedbe programa, a pridonosi poboljšanju provedbe programa, odnosno, oblikovanju i usmjeravanju budućih programa,
- naknadno (*ex-post*) vrednovanje – provodi se po završetku programa.

Vrednovanje prema svom sadržaju može biti:

- vrednovanje procesa²¹ (*implementation evaluation*) – tijekom programskog razdoblja ocjenjuje provedbu i upravljanje programom; češće se provodi u ranijim fazama programskog razdoblja,
- vrednovanje učinka (*impact evaluation*) – nastoji razdvojiti učinke intervencije od doprinosa drugih čimbenika promatranih rezultata sa svrhom razumijevanja funkcioniranja programa; na temelju članka 44. Uredbe (EU) 2021/1060 vrednovanje za svaki program s ciljem procjene učinka provodi se do 30. lipnja 2029.

Ovisno o usmjerenosti vrednovanja na učinak, postoje dvije vrste vrednovanja koje se međusobno nadopunjuju, odnosno mogu biti dio iste evaluacijske studije:

- vrednovanje utemeljeno na teoriji (*theory – based evaluation*) – pruža uvid u teoriju promjene, odgovara na pitanje zašto i pod kojim okolnostima intervencija dovodi do određenog rezultata,
- protučinjenično vrednovanje učinka (*counterfactual impact evaluation*) – usmjereno je na kvantificiranje promjena koje se uzročno mogu pripisati intervenciji, tj. procjene veličine učinaka na promatrane varijable, što obično podrazumijeva usporedbe jedinica analize (npr.

²⁰ Odjeljak je temeljen na MRRFEU, 2013 i EK, 2013.

²¹ Za prijevod izraza *implementation evaluation* i *process evaluation*, u hrvatskom jeziku koriste se istoznačnice evaluacija procesa i evaluacija provedbe.

osoba, poduzeća, teritorijalnih jedinica) koje su prošle intervenciju s onima koje nisu prošle promatranu intervenciju (ili nisu još), tj. usporedbe s jednom ili više kontrolnih skupina koristeći različite metode.

Vrednovanja je moguće klasificirati i na sljedeći način:

- tematsko vrednovanje – vrednovanje pojedinačnog pitanja ili teme od zajedničkog interesa u kontekstu nekoliko intervencija unutar jednog programa ili nekoliko programa,
- meta-vrednovanje (*meta-evaluation*) – vrednovanje drugog provedenog vrednovanja ili većeg broja vrednovanja.

3.4. PLANIRANE EVALUACIJE

U ovom poglavlju za sve planirane evaluacije prikazani su tema i opći cilj, kao i indikativni evaluacijski pristup, vremenski raspored provedbe, evaluacijska pitanja i izvori podataka.

Budući da su evaluacijska pitanja indikativna, provoditelj evaluacije ih može dodatno razraditi i prema potrebi proširiti. Prije ugovaranja postupka evaluacije, u dokumentu s opisom poslova, evaluacijska će pitanja biti detaljno razrađena te će navedeni dokument uključivati sve relevantne informacije važne za provođenje postupka evaluacije uz navođenje uloge i obveze evaluatora, trajanje ugovora, predviđena financijska sredstva, ciljeve evaluacije, metodologiju koja se koristi i dr.

3.4.1. EVALUACIJA MJERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA

Tema evaluacije

Za mjere aktivne politike zapošljavanja (MAPZ) u PULJP-u okvirno je alocirano oko 600 milijuna eura ukupnih javnih sredstava, što predstavlja oko trećine ukupne dodjele za PULJP. U MAPZ se ulaže u sklopu prioriteta 1. *Inkluzivno tržište rada i poticanje zapošljavanja za osobe iznad 30 godina starosti* te prioriteta 5. *Zapošljavanje mladih* za mlade do 30 godina (s navršениh 29 godina). Provodit će se mjere za zapošljavanje i kreiranje novih radnih mjesta kao i obrazovne mjere kojima je cilj povećanje stope cjeloživotnog obrazovanja odraslih. U odnosu na prethodno razdoblje, planiran je značajno veći obuhvat osoba u mjerama obrazovanja sukladno preporukama Vijeća EU o oblicima usavršavanja.

Planira se ulagati u mjere potpora za zapošljavanje koje bi trebale imati izravan utjecaj na povećanje stope zaposlenosti, pri čemu su usmjerene na odabrane ranjive skupine na tržištu rada, dok visina i trajanje subvencije ovise o ciljanoj skupini i stupnju obrazovanja. Ulagać će se i u mjeru pripravnštva kojom se nastoji smanjiti rizik od dugotrajne nezaposlenosti osoba bez radnog iskustva. Ulaganjem u mjeru za samozapošljavanje planira se izravno utjecati na kreiranje novih radnih mjesta u Hrvatskoj, a posebno u deficitarnim djelatnostima i slabije razvijenim područjima. Do 2026. će se usporedno kroz NPOO financirati navedene tri mjere (potpore za zapošljavanje, pripravnštvo i samozapošljavanje) za zelena i digitalna radna mjesta (s dodatnim pogodnostima). Nakon 2026. potpore za dualnu tranziciju će se nastaviti financirati iz ESF+ u punom opsegu.

Trenutne obrazovne mjere uključuju usavršavanje zaposlenih osoba te osposobljavanje i obrazovanja nezaposlenih osoba. Kroz ESF+ će se nastaviti financirati obrazovne mjere za nezaposlene koje HZZ trenutno provodi sve do planiranog punog prelaska na sustav vaučera koji se do 2026. provodi

isključivo za zelene i digitalne vještine. Do 2026. izravne troškove obrazovanja putem sustava vaučera financirat će se kroz NPOO, a ostale troškove sudionika (naknade za vrijeme obrazovanja i putni trošak) kroz fond ESF+, dok će se kasnije troškovi sudjelovanja u punom opsegu financirati kroz ESF+.

MAPZ je u razdoblju provedbe od 2009. do 2019. već bio predmet većeg broja evaluacija. Među ranijim evaluacijama, akademske su publikacije bile fokusirane na uže aspekte učinaka pojedinih mjera, dok su evaluacije javnih naručitelja obuhvatnije procjenjivale proces provedbe i učinke više mjera²² te su rezultirale preporukama koje su djelomično implementirane u provedbu MAPZ-a i u PULJP²³. Planiraju se i daljnje evaluacije MAPZ-a javnih naručitelja: u punom opsegu mjera za razdoblje provedbe do 2021. godine te ograničeno na dio financiran iz NPOO-a (tri vrste potpora za zelena i digitalna radna mjesta te vaučersko obrazovanje za zelene i digitalne vještine) koji je u provedbi do 2026. godine.

Opći cilj evaluacije

Cilj evaluacije je ocjena djelotvornosti, učinkovitosti i dodane vrijednosti Unije posebno za svaku od četiriju mjera (samozapošljavanje, pripravništvo, potpore za zapošljavanje, obrazovanje nezaposlenih osoba), sa svrhom njihovog unaprjeđenja.

Evaluacijski pristup

Imajući u vidu ranije i buduće evaluacije, evaluacijska pitanja i metodologija predmetne evaluacije MAPZ-a podržanih iz ESF+ trebaju s jedne strane osigurati kontinuitet s nekim bitnim aspektima (istraživačkim pitanjima i pojedinim elementima metodologije) ranijih evaluacija kako bi se stekli uvidi usporedivi kroz vrijeme, a s druge strane nastojati pružiti „dodanu vrijednost“ odgovorivši na pitanja nepostavljena u drugim evaluacijama ili na neobrađene aspekte drugdje postavljanih pitanja.

Opći pristup je evaluacija temeljena na teoriji koja počinje ekspliciranjem intervencijske logike odnosno teorije promjene posebno za svaku od četiri evaluirane mjere financirane iz PULJP-a s provedbom od 2022. do 2025. godine (potpore za zapošljavanje, pripravništvo i samozapošljavanje te obrazovne mjere) u odnosu na njihove eksplicitne ciljeve²⁴ na mikro i makro razini uključujući i razdoblje nakon sudjelovanja u mjeri (izravno povećanje zaposlenosti među ranjivim skupinama, smanjenje rizika od dugotrajne nezaposlenosti među nezaposlenima bez radnog iskustva, stvaranje radnih mjesta s naglaskom na deficitarne djelatnosti i slabije razvijena područja, stjecanje kompetencija za novo zapošljavanje ili zadržavanje postojećeg radnog mjesta u zanimanjima traženim na tržištu rada).

Bitnu komponentu evaluacije činit će protučinjenične procjene učinaka svake od četiriju mjera na ishode na mikrorazini. Promatrani ishodi uključivat će status na tržištu rada u više vremenskih točaka nakon izlaska iz mjere te ishode nedotaknute u ranijim evaluacijama – u najmanju ruku, sigurnost zaposlenja (vrstu ugovora odnosno radnog aranžmana) i kumulativno vrijeme provedeno u

²² U prvom redu, HZZ i Ipsos (2016); Wyg savjetovanje (2021), s UT-om kao naručiteljem. Za preglede evaluacija MAPZ-a do 2018. odnosno 2019., usp. Matković (2019) i Bejaković (2020), a za novije evaluacije u akademskim publikacijama usp. Tomić i Žilić (2020) i Srhoj i Žilić (2021).

²³ Mogu se navesti primjeri izostavljanja javnih radova iz PULJP-a temeljem nepovoljnih procjena njihovih učinaka iz ranijih evaluacija te ponuda financijskih instrumenata poticajnih za zapošljavanje ranjivih skupina u mikro i malim poduzećima.

²⁴ Iz PULJP-a i provedbenih dokumenata HZZ-a o MAPZ (<https://mjere.hr/katalog-mjera/mjere-aktivnog-zaposljavanja/>, pristupljeno 27.09.2023.)

zaposlenosti do kraja promatranog razdoblja²⁵. Procijenit će se i učinci na plaću i na kumulativni dohodak od rada do kraja promatranog razdoblja u slučaju da se omogući pristup administrativnim mikropodacima o dohocima²⁶. Dok će potencijalne kontrolne skupine u protučinjeničnim procjenama učinaka potpora za zapošljavanje, potpora za pripravništvo te obrazovanja nezaposlenih i ostalih tražitelja zaposlenja uključivati samo (početno) nezaposlene osobe, procjene učinaka potpore za samozapošljavanje će obuhvaćati i usporedbu s novoosnovanim poduzećima (tvrtkama i obrtima)²⁷.

Provest će se i ankete sudionika svih četiriju mjera, s posebnim anketnim upitnicima za svaku od njih. Jedan od njenih ciljeva bit će stjecanje uvida usporedivih s onima iz prethodnih evaluacija (HZZ i Ipsos, 2016; Wyg savjetovanje, 2021).

Inicijalni vremenski raspored

III. kvartal 2025.- III. kvartal 2026.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Relevantnost

1. Za svaku od četiri promatrane mjere, koja je teorija promjene u odnosu na eksplicitni cilj mjere, uzimajući u obzir relevantne čimbenike okruženja (tržište rada i položaj ranjivih skupina, druge tematski bliske javne politike i širi socioekonomski kontekst, uključujući i teritorijalne razlike u socijalnim ishodima)?
2. Koji su najvažniji mogući nenamjeravani pozitivni i negativni učinci svake od četiriju promatranih mjera na tržište rada i na socioekonomski položaj ranjivih skupina?

Djelotvornost, učinkovitost i dodana vrijednost Unije

3. Je li i koliko je svaka od četiriju mjera utjecala na zaposlenost, vrstu ugovora i plaću sudionika u više vremenskih točaka te kumulativno u određenom razdoblju nakon sudjelovanja?
 - 3.1. Jesu li se i koliko su se učinci razlikovali prema pripadnosti pojedinim ciljanim skupinama svake od mjera; po dobi, spolu, radnom stažu i razini obrazovanja općenito; te po prostornim kriterijima?
4. Koliko su potpore za samozapošljavanje stvorile radnih mjesta u deficitarnim djelatnostima?
5. Koliko se poslovni subjekti, korisnici potpora za samozapošljavanje razlikuju po životnom vijeku i poslovnim rezultatima u odnosu na usporediva novoosnovana poduzeća koja nisu koristila potpore za samozapošljavanje? Posebno:
 - 5.1. Razlikuju li se učinci potpora za samozapošljavanje s obzirom na djelatnost i prostorne kriterije?

²⁵ Usp. recentnu evaluaciju MAPZ u Sloveniji (Berger i dr., 2022).

²⁶ Ti su podaci dosad izrazito rijetko korišteni u istraživačke svrhe u Hrvatskoj i stoga je neizvjesna mogućnost njihovog korištenja u predmetnoj evaluaciji.

²⁷ U ovom odjeljku pojmovi „poduzeća“ i „poslovnih subjekata“ istoznačnice su i obuhvaćaju pravne i fizičke osobe (obrtne).

6. Jesu li i koliko potpore za pripravništvo smanjile rizik od dugotrajne nezaposlenosti osoba bez radnog staža u određenom razdoblju nakon sudjelovanja?
7. Koliki se udio sudionika obrazovanja u određenom razdoblju nakon sudjelovanja zaposlio u zanimanjima uže vezanima za obrazovni program koji su pohađali?
8. Kako sudionici obrazovanja procjenjuju kvalitetu pohađanog obrazovnog programa i koristi od njega?
9. Koliki su neto društveni povrati ulaganja u svaku od mjera, tj. omjeri troškova sudjelovanja s procijenjenim učincima?
10. Prilikom donošenja odluke o prijavi za potporu za samozapošljavanje, koje su druge mogućnosti financiranja te koje su oblike nefinancijske podrške poslovnim aktivnostima sudionici koristili ili uzimali u obzir?

Indikativni izvori podataka

- nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti,
- relevantna istraživanja i dostupna evaluacijska izvješća,
- provedbeni i drugi dokumenti HZZ-a o MAPZ-u,
- informacijski sustavi UT-a, a posebno podaci praćenja provedbe PULJP-a,
- mikropodaci o sudionicima i potencijalnim članovima kontrolnih skupina iz baza podataka HZZ-a, HZMO-a i Porezne uprave,
- ostali HZZ-ovi kvantitativni podaci iz internih procesa praćenja MAPZ-a,
- mikropodaci iz obrtnog i sudskog registra, HAMAG BICRO-a te Porezne uprave i/ili Fine o korisnicima mjera samozapošljavanja i ostalim poslovnim subjektima za odabir kontrolnih skupina,
- ankete sa sudionicima mjera.

3.4.2. EVALUACIJA ZAJMOVA ZA MIKRO I MALE PODUZETNIKE TE DRUŠTVENE PODUZETNIKE

Tema evaluacije

U cilju povećanja razine zaposlenosti i stvaranja novih radnih mjesta, ESF+ će ulagati u financijske instrumente (zajmove) za mikro i mala poduzeća s početnom planiranom alokacijom do 30 milijuna eura, te za subjekte društvene ekonomije²⁸.

Mikro i mala poduzeća zapošljavaju više od polovine svih zaposlenih u poslovnim subjektima u Republici Hrvatskoj te potencijalno mogu znatno doprinijeti većem zapošljavanju, s naglaskom na zapošljavanje ranjivih skupina koje se suočavaju s preprekama na tržištu rada. Međutim, kako bi se spomenuto ostvarilo, poduzećima je potrebna podrška u suočavanju s poteškoćama pokretanja i održavanja poslovanja u prvim godinama postojanja. Značajan pad u prihodima mikro-poduzeća dovodi i do pada broja zaposlenika, a kad je riječ o mikro-financiranju mikro i malih poduzeća, posebice

²⁸ Zajmovi za subjekte društvene ekonomije ovise o uspostavi regulatornog okvira za sektor društvene ekonomije

onih koji pripadaju kategoriji novih poduzeća, u dosadašnjim analizama²⁹ identificirani su problemi koji ukazuju na opći nedostatak pristupa tih poduzeća financiranju pod komercijalnim uvjetima, ali i na njihovu potrebu za nefinancijskom podrškom poslovnom razvoju poput edukacija, *mentoringa* i slično.

Financijska alokacija programskog doprinosa za financijski instrument planirana je u sklopu Programa unutar Prioriteta 1. *Inkluzivno tržište rada i poticanje zapošljavanja, specifičnog cilja a) veći pristup zaposlenju i aktivacijske mjere za sve tražitelje zaposlenja, posebice mlade, a osobito provedbom Garancije za mlade, za dugotrajno nezaposlene te skupine u nepovoljnom položaju na tržištu rada i za neaktivne osobe, kao i promicanjem samozapošljavanja i socijalne ekonomije.* Nastavno na ulaganja definirana PULJP-om, a u svrhu podržavanja ciljanih skupina s najvećim nedostatkom u pristupu financijskim proizvodima, u slučaju mikro i malih poduzeća planiraju se mikro zajmovi u pojedinačnoj vrijednosti do 25 tisuća eura, i to prema radnom prijedlogu za poduzeća do tri godine starosti i/ili čiji su vlasnici pripadnici ranjivih skupina. Zapošljavanje ranjivih skupina i unaprjeđenje vještina (*upskilling/reskilling*) postojećih zaposlenika poticat će se otpisom dijela glavnice zajma³⁰.

U svrhu što djelotvornijeg i učinkovitijeg korištenja sredstava iz ESF+ putem financijskih instrumenata u okviru PULJP-a (dalje u tekstu: ESF+ FI), ali i budućih sličnih intervencija usmjerenih na najranjivija mikro i mala poduzeća, subjekte društvene ekonomije te na ranjive skupine vlasnika i radnika, planirana je evaluacija ESF+ FI.

Opći cilj evaluacije

Cilj evaluacije je ocjena relevantnosti, djelotvornosti i učinkovitosti ESF+ FI te njihove usklađenosti s ostalim javnim intervencijama (financijskim instrumentima i bespovratnim sredstvima) usmjerenima na isto tržište.

Evaluacijski pristup

Opći pristup je evaluacija procesa i učinka temeljena na teoriji čiji je prvi korak detaljna rekonstrukcija i procjena utemeljenosti intervencijske logike odnosno teorije promjene.

Daljnji korak je ispitivanje djelotvornosti i učinkovitosti unaprijed prepoznatog bitnog elementa intervencijske logike: aktivnosti promidžbe i vidljivosti u privlačenju potencijalnih krajnjih primatelja.

Ispitat će se i usporediti učestalost korištenja pojedinih oblika nefinancijske poslovne podrške među krajnjim primateljima ESF+ FI i u ostatku ciljanih skupina.

Također, usporedit će se učinkovitost procesa provedbe ESF+ FI i dodjele bespovratnih sredstava (uključujući MAPZ) usmjerenih na slične ciljane skupine.

²⁹ *Ex ante* procjena za odgovarajuću potporu iz europskog socijalnog fonda plus putem financijskih instrumenata 2021.-2027. (MROSP, 2023a), koju je kao regulatorni uvjet za ulaganje u financijske instrumente iz PULJP-a izradila Služba za financijske instrumente UT-a, sadrži sažeti pregled podataka i nalaza iz drugih studija relevantnih za planiranje financijskih instrumenata u Hrvatskoj.

³⁰ Za detaljniji uvid u radne prijedloge ESF+ FI, uključujući i predložene definicije ranjivih skupina, v. *ex ante* procjenu (MROSP, 2023a).

Bitna komponenta evaluacije je protučinjenična procjena učinaka ESF+ FI na poduzeća³¹ i radna mjesta temeljena na usporedbi ishoda krajnjih primatelja s različitim kontrolnim skupinama poduzeća koja nisu koristila ESF+ FI uz primjenu različitih kvantitativnih metoda protučinjenične procjene. Pritom, najvažniji promatrani rezultat je učinak na radna mjesta za ranjive skupine.

Ostale primijenjene metode uključivat će fokus grupe i intervjuje (s članovima radne skupine za ESF+ FI, zaposlenicima tijela koje provodi ESF+ FI i krajnjim primateljima) te anketu s predstavnicima poduzeća u ciljanim skupinama.

Inicijalni vremenski raspored

IV. kvartal 2026. – IV. kvartal 2027.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Relevantnost

1. Koji su ključni elementi intervencijske logike odnosno teorije promjene i jesu li pretpostavljene uzročno-posljedične veze valjane s obzirom na promjenjive unutarnje i vanjske čimbenike tržišta i socioekonomskog konteksta?

Djelotvornost i učinkovitost

2. Koliko su različite aktivnosti promidžbe i vidljivosti ESF+ FI uspješne (djelotvorne i učinkovite) u privlačenju prijavitelja?
3. Koje značajke ESF+ FI najviše privlače prijavitelje odnosno što doživljavaju kao prednosti u odnosu na ostale mogućnosti financiranja s kojima su upoznati?
4. Vezano uz nefinancijsku podršku poslovnom razvoju:
 - 4.1. Koje sve oblike edukacija i druge nefinancijske podrške poslovnom razvoju (iz svih izvora financiranja, formalne i neformalne) koriste krajnji primatelji ESF+ FI?
 - 4.2. Kako predstavnici i zaposlenici krajnjih primatelja procjenjuju koristi od tih aktivnosti?
 - 4.3. Koliko često u njima sudjeluju u usporedbi s ostalim subjektima iz ciljanih skupina koji nisu koristili ESF+ FI?
5. Kolike su razlike u učinkovitosti procesa između ESF+ FI i dodjele bespovratnih sredstava (iz svih izvora financiranja) pripadnicima ciljanih skupina (npr. u smislu vremena i drugih troškova za obradu zajmova)?
6. Je li sustav provedbe ESF+ FI učinkovito postavljen i funkcionalan?

³¹ Pod pojmom poduzeća ovdje se podrazumijevaju svi mogući oblici krajnjih primatelja, uključujući obrte i slobodna zanimanja te trgovačka društva.

Učinak

7. U usporedbi s trima kontrolnim skupinama mikro i malih poduzeća³², kakvi su procijenjeni učinci ESF+ FI u dužem roku na:
 - očuvanje starih i stvaranje novih radnih mjesta za ranjive skupine i ukupno,
 - životni vijek poduzeća,
 - poslovne rezultate poduzeća.
8. Razlikuju li se učinci ESF+ FI prema relevantnim obilježjima krajnjih primatelja (koja uključuju korištenje ili nekorisćenje bespovratnih sredstava uz ESF+ FI i poslovne pokazatelje u razdoblju prije korištenja FI)?
9. Jesu li ESF+ FI doprinijeli razvoju društvenog poduzetništva?

Usklađenost

10. Koliko su ESF+ FI usklađeni s ostalim oblicima javnih intervencija usmjerenih na isto tržište?
Posebno:
 - 10.1. Što sve krajnji primatelji koriste od drugih FI i bespovratnih sredstava te imaju li izazova s usklađivanjem tih izvora financiranja?

Indikativni izvori podataka:

- nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti,
- relevantna istraživanja i dostupna evaluacijska izvješća
- mikropodaci o poduzećima, njihovim zaposlenicima i poslovnim rezultatima, uključujući i podatke o korištenju MAPZ-a (baze podataka Porezne uprave i/ili Fine, HZMO-a, HZZ-a),
- kvantitativni podaci tijela koje provodi ESF+ FI,
- fokus grupe,
- intervjui,
- anketa s poduzećima iz ciljanih skupina.

³² Početni se prijedlog kontrolnih skupina odnosi na sljedeće podskupove ciljanih skupina među poduzećima koja nisu koristila ESF+ FI: a) poduzeća koja su koristila druge javno financirane FI i bespovratna sredstva (uključujući MAPZ) b) poduzeća koja su koristila samo druge javno financirane FI, a ne i bespovratna sredstva te c) poduzeća koja su koristila niti FI niti bespovratna sredstva u promatranom razdoblju, pri čemu sve tri skupine trebaju biti formirane tako da budu usporedive s krajnjim primateljima ESF+ FI prema starosti i poslovnim rezultatima u razdoblju prije nego što su krajnji primatelji počeli koristiti ESF+ FI.

3.4.3. EVALUACIJA POZIVA „ZAŽELI – PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE“

Tema evaluacije

Cilj Poziva „Zaželi – program zapošljavanja žena“ (faza I., II. i III.) je osnažiti i unaprijediti radni potencijal teže zapošljivih žena i žena nižeg stupnja obrazovanja te ujedno potaknuti socijalnu uključenost i povećati kvalitetu života krajnjih korisnika (starijih i/ili nemoćnih osoba). Poziv je bio financiran sredstvima Europskog socijalnog fonda u okviru OPULJP-a 2014. – 2020. Prva faza Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Zaželi“ objavljena je u lipnju 2017. godine. Poziv je izazvao izraziti interes prijavitelja te ukazao na iznimnu potrebu za financiranjem aktivnosti pružanja usluga potpore i podrške starijim i nemoćnim osobama. Stoga je u veljači 2020. objavljena druga faza te u svibnju 2022. treća faza Poziva, a kako bi se nastavilo financirati ove aktivnosti, koje su se pokazale vrlo uspješnim i nenadomjestivim u lokalnim zajednicama. Ovim Pozivom se financiraju projekti koji se provode na području čitave Hrvatske, pri čemu je naglasak stavljen na područja gdje je stopa nezaposlenosti viša od prosjeka RH te područja s nižim indeksom razvijenosti (uglavnom ruralna područja i otoci).

U okviru sve tri faze Poziva financirana su ukupno 1.184 projekta ukupne vrijednosti 292,4 milijuna eura (2,2 milijarde kuna) kroz koje je ugovoreno zapošljavanje 22.655 žena za pružanje usluga podrške i skrbi za 129.153 starije i/ili nemoćne osobe. Dio projekata je još u provedbi, do kraja 2023. godine.

U razdoblju 2021.-2027. napravljen je redizajn programa Zaželi, čiji osnovni cilj sada, umjesto zapošljavanja skupina u nepovoljnom položaju na tržištu rada, postaje socijalno uključivanje i pružanje pomoći starijim i nemoćnim osobama te osobama s invaliditetom. Intervencija je planirana kao sastavna mjera dugotrajne skrbi i prevencije institucionalizacije, komplementarna socijalnim uslugama u okviru sustava socijalne skrbi. U poziv „Zaželi – prevencija institucionalizacije“ ulaže se 100 milijuna eura ukupnih javnih sredstava u okviru Prioriteta 3 *Socijalno uključivanje*, specifičnog cilja k).

Intervencija će se nastojati uklopiti u razvoj strateškog okvira i ulaganja u dugotrajnu skrb vezivanjem nastavka ulaganja (druge faze) uz županijske socijalne planove.

Opći cilj evaluacije

Cilj evaluacije je ocjena djelotvornosti i učinkovitosti intervencije, sa svrhom njenog unaprjeđenja i uvida u doprinos ravnomjernijoj dostupnosti usluga izvaninstitucijske skrbi i razvoju sustava socijalne skrbi te usklađenosti s ukupnim nacionalnim politikama razvoja socijalnih usluga za ciljane skupine korisnika usluga.

Evaluacijski pristup

Primijenjeni pristup obuhvaćat će evaluaciju procesa i učinka. Primijenit će se kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih metoda istraživanja, što može uključivati:

- istraživanje za stolom koje obuhvaća analizu strateških dokumenata vezanih uz socijalne usluge za ciljane skupine korisnika usluga i druge literature, uključujući i istraživanja i procjene dostupnosti socijalnih usluga i potreba,
- analizu kvantitativnih podataka iz praćenja provedbe „Zaželi“ u PULJP-u i u prethodnom programskom razdoblju,
- analizu kvantitativnih podataka iz sustava socijalne skrbi,
- ankete, intervju i fokus grupe s korisnicima projekata, zaposlenicima tijela SUK-a i predstavnicima pružatelja drugih socijalnih usluga, uključujući i sustav socijalne skrbi na nacionalnoj i regionalnoj/lokalnoj razini,

- anketno istraživanje s pružateljima i korisnicima usluga o kvaliteti pružene pomoći te o načinu saznanja i razlozima za uključivanje u predmetnu intervenciju, posebno u kontekstu ostalih socijalnih usluga.

Inicijalni vremenski raspored

III. kvartal 2025. – III. kvartal 2026.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Relevantnost

1. Na koji su način teritorijalne razlike u potrebama i dostupnosti socijalnih usluga za ciljane skupine korisnika usluga uzete u obzir prilikom planiranja operacije i u eventualnim kasnijim izmjenama Poziva (uzevši u obzir dostupne procjene i projekcije dostupnosti i potreba) te u pozivima iz prošlog programskog razdoblja?
2. Jesu li provedeni projekti imali utjecaja na prevenciju institucionalizacije korisnika usluga?

Djelotvornost i usklađenost

3. Koji su bili glavni unutarnji i vanjski otežavajući čimbenici u postizanju rezultata na razini pojedinih projekata i na razini operacije u prethodnom (2014. – 2020.) programskom razdoblju?
4. Je li i u kojoj mjeri operacija učinila usluge izvaninstitucijske skrbi za ciljane skupine korisnika usluga dostupnijima na područjima s najmanjom dostupnošću socijalnih usluga (prema dostupnim procjenama dostupnosti usluga)?
5. Je li i u kojoj mjeri operacija učinila usluge izvaninstitucijske skrbi za ciljane skupine korisnika usluga dostatnim u odnosu na njihove potrebe (prema dostupnim procjenama i projekcijama potreba)?
6. U kojoj mjeri su postavljeni kriteriji za ciljane skupine korisnika usluga na razini pojedinih poziva obuhvatili one kojima je usluga najpotrebnija?
7. Jesu li aktivnosti projekta povećale socijalnu uključenost pripadnika ciljanih skupina korisnika usluga?
8. Jesu li plan i provedba operacije komplementarni razvoju sustava socijalne skrbi i ostalim socijalnim uslugama za ciljane skupine?
9. Je li i u kojoj mjeri operacija pridonijela odnosno koliko je izgledno da će pridonijeti osnaživanju regionalnih/lokalnih kapaciteta za pružanje socijalnih usluga?
10. U pozivima iz razdoblja 2014. – 2020., kakav je bio radni status sudionica nakon završetka sudjelovanja u „Zaželi“ projektima (a da se ne odnosi na zaposlenje kroz „Zaželi“ projekte)?
11. U pozivima iz razdoblja 2014. – 2020. koliko se sudionica po završetku sudjelovanja u „Zaželi“ projektima zaposlilo u djelatnostima pružanja socijalnih usluga i bliskima (a da se ne odnosi na zaposlenje kroz „Zaželi“ projekte)?

Učinkovitost

12. Prema iskustvima korisnika usluga, koji su primali pomoć i u okviru poziva „Zaželi“ iz prethodnog programskog razdoblja, razlikuje li se kvaliteta pružene usluge u ovom programskom razdoblju u odnosu na prethodno iskustvo?
13. Koji je odnos uložениh resursa i obuhvata korisnika usluga?

Indikativni izvori podataka

- nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti,
- relevantna istraživanja i dostupna evaluacijska izvješća,
- informacijski sustavi UT-a, a posebno podaci praćenja provedbe PULJP-a i OPULJP-a,
- baze podataka HZZ-a i HZMO-a,
- podaci iz sustava socijalne skrbi o korisnicima socijalnih usluga za ciljane skupine,
- ankete,
- intervjui,
- fokus grupe.

3.4.4. EVALUACIJA PROCESA VEZANIH UZ PRIMJENU HRVATSKOG KVALIFIKACIJSKOG OKVIRA

Tema evaluacije

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) instrument je uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj koji osigurava jasnoću, pristupanje stjecanju, pouzdano stjecanje, prohodnost i kvalitetu kvalifikacija kao i povezivanje razina kvalifikacija u Republici Hrvatskoj s razinama kvalifikacija Europskoga kvalifikacijskog okvira (EKO) i Kvalifikacijskog okvira Europskoga prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA) te, posredno, s razinama kvalifikacija kvalifikacijskih okvira u drugim zemljama.

HKO ima reformsku ulogu u sustavu obrazovanja što uključuje: obrazovne programe temeljene na ishodima učenja i usklađene s potrebama tržišta rada, transparentne kriterije ocjenjivanja ishoda učenja, razvoj kriterija i procedura za vrednovanje i priznavanje ishoda neformalnog i informalnog učenja, osnaživanje i daljnji razvoj cjeloživotnog učenja te osiguranje kvalitete stjecanja svih kvalifikacija.

Zakonom o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (NN 22/2013, 64/2018, 20/2021) su definirani glavni alati za osiguravanje i unaprjeđenje kvalitete studijskih i obrazovnih programa. Da bi HKO bio funkcionalan na način da je omogućeno praćenje i vrednovanje kvalitete obrazovnih/studijskih programa i ishoda učenja prema jedinstvenim standardima, u primjeni je Registar HKO-a u koji se unose vrednovani standardi zanimanja, standardi kvalifikacija i programi.

Funkcioniranje Registra HKO te uvjeta i postupaka upisa standarda zanimanja i kvalifikacija uređuje se Pravilnikom o Registru Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (NN 96/21).

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o HKO iz veljače 2021. i Pravilnik o Registru HKO-a iz rujna 2021. predstavljaju značajnu promjenu postojećeg koncepta u smislu njegove organizacije (novih tijela i dionika, izmijenjenih nadležnosti i opisa njihovih poslova, postupaka upisa u Registar HKO-a i dr.).

PULJP 2021. – 2027. navodi da će se u novom financijskom razdoblju izrađivati i unaprjeđivati studijski programi u skladu s HKO-om, nastaviti će se razvoj i provedba HKO-a u visokom obrazovanju, kao ključnog alata za razvoj i unaprjeđenje studijskih programa te njihovo povezivanje s potrebama tržišta rada. Visoka učilišta nastaviti će se poticati na izradu i unaprjeđenje studijskih programa i obrazovnih programa na razini visokog obrazovanja, koji se temelje na načelima cjeloživotnog obrazovanja, u skladu s načelima HKO-a. Među operacijama izravno ili neizravno vezanima uz HKO, dvije planirane operacije ukupne vrijednosti 33 milijuna eura očekuju se u 2024., pri čemu se na otvoreni poziv za visoka učilišta planiran za drugu polovicu 2024. godine odnosi 30 milijuna eura). Evaluacija procesa vezanih uz primjenu HKO-a planira se u prvoj polovici 2024. godine da bi poslužila pripremi navedenih operacija, no ima i širu svrhu potpore unaprjeđenju procesa vezanih uz HKO.

Opći cilj evaluacije

Vrednovanje procesa vezanih uz primjenu HKO-a u svrhu unaprjeđenja istih i pripreme budućih operacija iz PULJP 2021. – 2027.

Evaluacijski pristup

Predlaže se evaluacijski pristup blizak analizi poslovnih procesa koji bi uključivao kvalitativne metode (analizu sadržaja dokumentacije te intervjuje i/ili fokus-grupe) i kvantitativnu analizu podataka s Registra HKO-a te možebitno iz drugih relevantnih evidencija.

Inicijalni vremenski raspored

I. kvartal 2024. – II. kvartal 2024.

Inicijalna evaluacijska pitanja

1. U kojoj su mjeri postojeći procesi (temeljem zakonodavnih izmjena u 2021. godini) djelotvorni, posebno uzimajući u obzir vremenski okvir odobrenja standarda, koordinaciju svih uključenih aktera (tijela i dionika), itd., te razdoblje prije zakonodavnih izmjena?
2. Jesu li jasne uloge svih aktera koji se vežu uz primjenu HKO-a?
3. Jesu li dostatni kapaciteti novih aktera koji su uvedeni zakonskim izmjenama u 2021. godini za provedbu aktivnosti u njihovoj nadležnosti?
4. Jesu li dostatni kapaciteti sektorskih vijeća te Nacionalnog vijeća za provedbu aktivnosti u njihovoj nadležnosti?
5. Odgovara li postojeći Registar HKO-a svim potrebama temeljem zakonskih i podzakonskih akata na snazi i na koji način se može unaprijediti?

Indikativni izvori podataka

- regulativa vezana uz HKO,
- dostupna evaluacijska izvješća,
- intervjui i/ili fokus grupe s članovima/službenicima tijela i dionika,
- registar HKO-a i vezana dokumentacija,
- relevantna dokumentacija o radu tijela i dionika.

3.4.5. EVALUACIJA OPERACIJA VEZANIH UZ KURIKULARNU REFORMU STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA

Tema evaluacije

Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine. i pripadajući akcijski planovi definiraju okvir ulaganja u strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO). Povećanje relevantnosti SOO s obzirom na potrebe tržišta rada ostvarit će se kroz daljnju provedbu kurikularne reforme SOO i jačanje kompetencija nastavnika strukovnih predmeta i mentora kod poslodavaca. Primjenom Metodologije izrade sektorskih kurikuluma, strukovnih kurikuluma i kurikuluma ustanova za SOO dovršit će se izrada, pružiti podrška te započeti provedba novih modularnih, ishodovno orijentiranih kurikulumskih dokumenata koji odgovaraju na potrebe tržišta rada, uvažavaju individualne potrebe polaznika, omogućuju stjecanje specifičnih stručnih znanja i vještina (sektorske vještine) i stjecanje transverzalnih i ključnih kompetencija potrebnih za nastavak obrazovanja, osobni razvoj i aktivni angažman u društvu. Za nove kurikulumske dokumente razvit će se obrazovni materijali u digitalnom i tiskanom obliku. Modernizacija SOO planira se kroz reformske intervencije koje obuhvaćaju optimizaciju, racionalizaciju i prilagodbu strukovnih obrazovnih programa razvojnim potrebama gospodarstva, odnosno smanjivanje suficitarnih strukovnih programa.

U postupku razvoja strukovnih kurikuluma Agencija za strukovno obrazovanje i osposobljavanje (ASOO) je zadužena za njihovo vrednovanje, a Ministarstvo znanosti i obrazovanja (MZO) za njihovo odobravanje. Provođen će se aktivnosti razvoja, unaprjeđenja i vrednovanja strukovnih kurikuluma usklađenih s potrebama tržišta rada kroz primjenu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO).

Kroz financijsku perspektivu EU 2014. – 2020. započelo se s kurikularnom reformom SOO, odnosno s modernizacijom strukovnog obrazovanja, kroz operaciju Modernizacija sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (ukupne vrijednosti oko 17,7 milijuna eura), a u PULP-u se ista nastavlja.

Za uspješnu provedbu novih kurikuluma i učenja temeljenog na radu kroz navedene operacije pružit će se podrška ustanovama SOO u uvođenju novih kurikulumskih dokumenata, programskoj profilaciji i uvođenju obrazovnih sadržaja prilagođenih potrebama korisnika i gospodarstva. Veća autonomija i fleksibilnost ustanova SOO ostvarit će se osiguravanjem kadrovskih i programskih uvjeta potrebnih za uspješnu provedbu novih kurikulumskih dokumenata koji odgovaraju na potrebe tržišta rada te osiguravaju veću horizontalnu i vertikalnu prohodnost polaznicima kroz usvajanje ključnih i transverzalnih kompetencija i specifičnih stručnih vještina.

U okviru prve od dviju planiranih operacija vezanih uz kurikularnu reformu SOO, ukupne planirane vrijednosti 14 milijuna eura, provest će se razvoj, unaprjeđenje i vrednovanje kurikulumskih dokumenata³³ prema metodologiji HKO-a, pružit će se podrška strukovnim školama (ustanovama SOO) u njihovom provođenju, te će se razviti i revidirati obrazovni materijali. Također, jačat će se kompetencije odgojno-obrazovnih radnika strukovnih predmeta. Druga je operacija, ukupne planirane vrijednosti 15 milijuna eura, planirana na razini škola. Sastoji se od osiguranja materijalnih i tehničkih

³³sektorski kurikulum, strukovni kurikulum i kurikulum ustanove

uvjeta na razini ustanove za provedbu kurikuluma³⁴ te stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika na razini škole i u suradnji s poslodavcima. Završetak obje operacije planiran je u prosincu 2027.

Opći cilj evaluacije

Opći cilj evaluacije je vrednovanje rezultata dosadašnjih projekata vezanih uz kurikularnu reformu u SOO kako bi se utvrdili učinci i sljedeći koraci koje je potrebno poduzeti u svrhu unaprjeđenja i razvoja strukovnog obrazovanja.

Evaluacijski pristup

Opći evaluacijski pristup je vrednovanje učinka utemeljeno na teoriji koje započinje rekonstrukcijom intervencijske logike radi preciziranja namjeranih i nenamjeranih rezultata, uključujući i moguće dodane vrijednosti evaluiranih intervencija.

Metodologija će uključivati kombinaciju kvalitativnih i kvantitativnih metoda, pri čemu će najvažniju ulogu imati ankete provedene u školama odmah nakon završetka evaluiranih intervencija.

Inicijalni vremenski raspored

I. kvartal 2028. – I. kvartal 2029.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Relevantnost i usklađenost

1. U kojoj su mjeri ciljne skupine i njihove potrebe na odgovarajući način obuhvaćene kroz navedene pozive i kroz ugovorene projekte?
2. Jesu li rezultati operacija u području SOO iz prethodnog programskog razdoblja (2014.-2020.) na primjeren način uzeti u obzir prilikom planiranja operacija u području SOO u ovom razdoblju (2021.-2027.)?

Djelotvornost

3. Koji rezultati su postignuti provedenim aktivnostima i u kojoj mjeri?
4. Kakav je utjecaj rezultata projekata na ciljane skupine?
5. U kojoj mjeri su postignuti rezultati intervencija odgovorili na identificirane nacionalne i regionalne potrebe, potrebe učenika, nastavnika i poslodavaca?
6. Koji su unutarnji i vanjski faktori potencijalno utjecali (pozitivno ili negativno) na realizaciju predviđenih rezultata?
7. Postoje li određene nenamjeravane dodane vrijednosti koje su postignute ovim operacijama, a posebno kakav je utjecaj rezultata projekata na neizravne dionike (npr. učenici, roditelji)?

³⁴Uključuje razvoj metodičkih materijala i drugih vidova potpore potrebnih za provedbe učenje temeljeno na radu.

Učinkovitost i dodana vrijednost Unije

8. Koje su od uključenih aktivnosti ostvarile najveći učinak u odnosu na potrošen novac?
9. Je li učinak mogao biti ostvaren bez potpore europskih fondova? Ako da, u kojoj mjeri?
10. U kojoj su mjeri rezultati dugoročno održivi, te hoće li se moći očuvati i bez financiranja iz nacionalnih/europskih fondova?

Indikativni izvori podataka

- europski i nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti relevantni za razdoblja 2014. – 2020. i 2021. – 2027.,
- relevantna istraživanja i dostupna evaluacijska izvješća,
- informacijski sustavi UT-a, a posebno podaci praćenja provedbe PULJP-a i OPULJP-a,
- zaključci sa sjednica Vijeća za SOO,
- fokus grupe i/ili intervjui,
- ankete.

3.4.6. EVALUACIJA OPERACIJE UBLAŽAVANJE SIROMAŠTVA PRUŽANJEM POMOĆI NAJPOTREBITIJIM OSOBAMA PODJELOM HRANE I/ILI OSNOVNE MATERIJALNE POMOĆI

Tema evaluacije

Za razliku od prethodnog financijskog razdoblja 2014.-2020. u kojem je Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) (Uredba (EU) 223/2014) bio implementiran kroz Operativni program za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć (OP FEAD), u programskom razdoblju 2021.-2027., isti je postao dijelom PULJP-a.

Unutar Prioriteta 7 *Materijalna deprivacija* kroz specifični cilj m) *suzbijanje materijalne oskudice osiguravanjem hrane i/ili osnovne materijalne pomoći za najpotrebitije, uključujući djecu, i pružanje popratnih mjera kojima se podupire njihova socijalna uključenost*, aktivnosti PULJP-a će se usredotočiti na osobe suočene s najvećim rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti, uključujući i osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji.

Planirane operacije unutar spomenutog prioriteta s ciljem suzbijanja siromaštva i pružanja pomoći najpotrebitijima su: *Osiguravanje školske prehrane za djecu u siromaštvu ili riziku od siromaštva i Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći.*

S obzirom da je suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti jedan od posebnih ciljeva EU-a i država članica u području socijalne politike, navedenoj temi pažnja će se posvetiti i procesom vrednovanja.

Operacija *Osiguravanje školske prehrane za djecu u siromaštvu ili riziku od siromaštva* obuhvaćena je Nacionalnim akcijskim planom za provedbu preporuke Vijeća Europske unije o uspostavi europskog jamstva za djecu, kojim je predviđen Odbor za koordinaciju, praćenje i evaluaciju Nacionalnog akcijskog plana. Iz tog se razloga Plan vrednovanja usmjerava na evaluaciju druge operacije unutar Prioriteta 7:

Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći.

Opći cilj evaluacije

Cilj evaluacije je ocijeniti relevantnost, djelotvornost, usklađenost i učinkovitost te dodanu vrijednost pomoći podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći najpotrebitijima iz ESF+, sa svrhom unaprjeđenja intervencije.

Evaluacijski pristup

Opći je pristup evaluacija procesa i učinka s naglaskom na procjene relevantnosti kriterija odabira ciljanih skupina te učinaka na stopu siromaštva i socijalnu isključenost unutar ciljanih skupina. Metodologija će se temeljiti na kombinaciji kvalitativnih i kvantitativnih metoda, što može uključivati:

- istraživanje za stolom koje uključuje analizu relevantne europske i nacionalne regulative, dostupnih istraživanja te nacionalnih statistika o siromaštvu i socijalnoj isključenosti,
- studije slučaja provedbe,
- analizu kvantitativnih podataka iz praćenja provedbe PULJP-a, evidencija posredničkog tijela razine 2 i sustava socijalne skrbi,
- sekundarnu analizu podataka iz strukturiranih anketa o primateljima pomoći ³⁵,
- intervju s predstavnicima partnerskih organizacija koji bi poslužili kao nadogradnja i pojašnjenje nalaza analize literature i provedenih anketa,
- prostornu analizu kojom bi se pokazalo u kojoj je mjeri provođenje aktivnosti usklađeno s obzirom na lokalne/regionalne potrebe korisnika,
- procjene učinaka primljene pomoći na stopu siromaštva u ciljanim skupinama uz preračunavanje primljene pomoći u monetarnu vrijednost (npr. mikrosimulacijskim modelom EUROMOD).

Inicijalni vremenski raspored

IV. kvartal 2025. – IV kvartal 2026.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Relevantnost

1. Kako su postavljeni mehanizmi određivanja kriterija za odabir ciljanih skupina?
2. Koji je potencijal novih kriterija odabira ciljanih skupina za obuhvat najpotrebitijih u odnosu na prethodno razdoblje 2014.-2020.?
3. Jesu li promjene kriterija odabira ciljanih skupina i troškova bile adekvatne u odnosu na okolnosti i eventualne otežavajuće čimbenike?
4. U kojoj mjeri je planiranje operacije usklađeno s potrebama ciljanih skupina u okviru lokalnog/regionalnog konteksta?

³⁵ Usp. odjeljak 3.4.12.

Djelotvornost

5. U slučaju nepostizanja ciljanih vrijednosti pokazatelja na razini projekata, koji su bili unutarnji i vanjski otežavajući čimbenici?
6. Koji su učinak intervencije imale na siromaštvo i socijalnu isključenost unutar ciljanih skupina?
7. U kojoj mjeri su neprofitne pravne osobe provodile aktivnosti popratnih mjera?

Učinkovitost

8. Koje vrste popratnih mjera su se pokazale kao najučinkovitije u odnosu na potrebe ciljanih skupina?
9. Je li učinak intervencije postignut uz početno očekivane troškove?
10. Koji je omjer uloženog i dobivenog s obzirom na učinak intervencije na siromaštvo, socijalnu isključenost i širi socioekonomski položaj ciljanih skupina?

Usklađenost i dodana vrijednost Unije

11. Na koji način se podjela hrane i/ili materijalne pomoći uklapa u širi kontekst prikupljanja i pružanja humanitarne pomoći u RH?
12. Na koji su način aktivnosti pružanja pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći financirane iz ESF+ usklađene s drugim nacionalnim/regionalnim potporama i socijalnim naknadama u okviru nacionalnog sustava ili u skladu s nacionalnim pravom?
13. Koja je dodana vrijednost pomoći pružene iz ESF+ u odnosu na nacionalne/regionalne potpore i socijalne naknade?

Indikativni izvori podataka

- europski i nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti relevantni za razdoblja 2014. – 2020. i 2021. – 2027.,
- relevantna istraživanja i dostupna evaluacijska izvješća,
- mikropodaci strukturiranih anketa provedenih 2017. i 2022. u okviru OP FEAD i 2024. u okviru PULJP-a,
- dokumentacija vezana uz planiranje, pripremu i provedbu ESF+ poziva i projekata u razdoblju 2021.-2027. te OP FEAD poziva i projekata u razdoblju 2014. – 2020.,
- evidencije nadležnih tijela,
- podaci praćenja provedbe predmetnih poziva u PULJP-u,
- javno dostupne statistike o siromaštvo i socijalnoj isključenosti,
- EUROMOD mikrosimulacijski model.

3.4.7. EVALUACIJA DOPRINOSA HORIZONTALNIM NAČELIMA

Tema evaluacije

Sukladno članku 9. stavak 2. i 3. Uredbe (EU) 2021/1060 i članku 6. Uredbe (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća, Države članice i EK podupiru posebna ciljana djelovanja za promicanje horizontalnih načela. S obzirom na područja javnih politika pokrivena PULJP-om, naglašavaju se horizontalna načela ravnopravnosti muškaraca i žena te nediskriminacije. Naime, prema članku 9. Uredbe (EU) 2021/1060:

- „Države članice i Komisija osiguravaju da se ravnopravnost žena i muškaraca, rodno osviještena politika i integracija rodne perspektive uzimaju u obzir i promiču tijekom pripreme, provedbe, praćenja i evaluacije programa te izvješćivanja o njima“ (stavak 2).
- „Države članice i Komisija poduzimaju odgovarajuće korake za sprečavanje svake diskriminacije na temelju roda, rasnog ili etničkog podrijetla, religije ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili seksualne orijentacije tijekom pripreme, provedbe, praćenja i evaluacije programâ te izvješćivanja o njima. Pristupačnost za osobe s invaliditetom osobito se uzima u obzir tijekom pripreme i provedbe programâ“ (stavak 3).

O prvom spomenutom horizontalnom načelu, načelu ravnopravnosti muškaraca i žena, u kontekstu ESF+ detaljnije se govori u čl. 6 Uredbe (EU) 2021/1057: „U okviru fonda ESF+ države članice i Komisija nastoje povećati sudjelovanje žena na tržištu rada, kao i usklađivanje poslovnog i privatnog života te suzbiti feminizaciju siromaštva i rodnu diskriminaciju na tržištu rada te u obrazovanju i osposobljavanju.“

U okviru provedbe PULJP-a cilj je osigurati integraciju i primjenu navedenih horizontalnih načela kroz sve prioritete i specifične ciljeve. Horizontalna načela primjenjuju se na dva načina: kroz aktivnosti izravno usmjerene na ostvarivanje i promicanje horizontalnih načela ili na potrebe neke marginalizirane skupine („vertikalno“) ili kroz tzv. *mainstreaming* pristup, što podrazumijeva integraciju načela u provedbi ostalih aktivnosti.

Također, PULJP uzima u obzir usklađenost s EU Poveljom o temeljnim pravima te Konvencijom UN o pravima osoba s invaliditetom, tijekom svih faza života Programa (tijekom pripreme, provedbe, praćenja i evaluacije, te izvještavanja) (PULJP v 2.0, str. 38). Usklađenost poziva na dostavu projektnih prijedloga s Poveljom i Konvencijom bit će uključena u uvjete za odobravanje poziva, dok će se načini usklađivanja projektnih prijedloga s Poveljom i Konvencijom razrađivati u samim pozivima. Pravilima kojima se uređuju različiti aspekti upravljanja PULJP-om opisan će se i postupanje u slučaju prigovora o kršenju prava iz Povelje i Konvencije.

Opći cilj evaluacije

Cilj evaluacije doprinosa horizontalnim načelima jest procjena integracije i primjene horizontalnih načela u pripremi i provedbi operacija te usklađenosti pripreme i provedbe operacija s EU Poveljom o temeljnim pravima te Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Evaluacija se planira sredinom razdoblja da bi preporuke o unapređivanju integracije i primjene horizontalnih načela mogle poslužiti u daljnjoj pripremi i provedbi.

Evaluacijski pristup

Evaluacijski pristup zasnivat će se na procjeni procesa. Metodologija će uključivati različite kvantitativne i kvalitativne metode, pri čemu će naglasak biti na analizi sadržaja dokumentacije poziva na dostavu projektnih prijedloga te samih projektnih prijedloga, kao što je bio slučaj i u evaluaciji horizontalnih načela u razdoblju 2014.-2020 (Wyg savjetovanje i MAP savjetovanje, 2021). Bit će provedena i kvantitativna analiza obuhvata sudionika prema obilježjima relevantnim za horizontalna načela.

Inicijalni vremenski raspored

I. kvartal 2026. – III. kvartal 2026.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Djelotvornost i učinkovitost

1. Koliko su kvalitetno raspisane aktivnosti koje doprinose horizontalnim načelima u pozivima i projektnim prijedlozima i na koji način bi se integracija načela u pozive mogla unaprijediti?
2. U kojoj mjeri planirane i provedene aktivnosti u okviru PULJP-a pridonose ostvarenju horizontalnih načela?
3. Jesu li sva načela obuhvaćena ravnomjerno?
4. Koji su mehanizmi provjere doprinosa horizontalnim načelima i koliko su učinkoviti?
5. Postoje li odstupanja u doprinosu ostvarenju horizontalnih načela u odnosu na lokaciju provedbe?
6. Ima li promjene u doprinosu horizontalnim načelima u odnosu na razdoblje provedbe OPULJP-a 2014.-2020.?
7. U kojoj mjeri operacije doprinose promicanju ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom? Posebno: imaju li operacije izravan doprinos, neizravan doprinos ili nema doprinosa?
8. U kojoj su mjeri kvalitetni mehanizmi za zaprimanje i postupanje po pritužbama vezano za kršenje prava iz Povelje i Konvencije?

Nediskriminacija

9. Postoji li rizik da kriteriji odabira ciljanih skupina nenamjerno doprinose diskriminaciji po bilo kojoj od osnova relevantnih za horizontalna načela?

Usklađenost

10. Je li neka od odredbi projektnog prijedloga u suprotnosti s pojedinim načelom iz Konvencije UN o pravima OSI i/ili Povelje EU o temeljnim pravima?

Indikativni izvori podataka

- europski i nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti relevantni za razdoblja 2014. – 2020. i 2021. – 2027.,
- relevantna istraživanja i dostupna evaluacijska izvješća,
- dokumentacija vezana uz planiranje, pripremu i provedbu ESF+ poziva i projekata,
- informacijski sustavi UT-a, a posebno podaci praćenja provedbe PULJP-a,
- baze podataka HZZ-a,
- druge dostupne baze i evidencije.

3.4.8. EVALUACIJA ZASTUPLJENOSTI DEMOGRAFSKE REVITALIZACIJE U ESF+ OPERACIJAMA

Tema evaluacije

Hrvatska, kao i EU, suočena je s negativnim trendovima starenja stanovništva, pada novorođenih i iseljavanja radno aktivnog stanovništva. Demografska revitalizacija je jedna od ključnih tema kojoj će javne politike u Hrvatskoj dugoročno biti posvećene i u predstojećem razdoblju. U okviru provedbe PULJP-a predviđen je niz aktivnosti u različitim područjima čija provedba ima potencijalan demografski učinak kroz podršku starijoj populaciji i obiteljima. Evaluacija će doprinijeti budućem praćenju i kreiranju javnih politika koje imaju izravan utjecaj na demografsku sliku Hrvatske.

Opći cilj evaluacije

Opći je cilj analiza postojećeg stanja i potencijala integracije teme demografske revitalizacije u planiranje ESF+ operacija.

Evaluacijski pristup

Opći je pristup evaluacija procesa. Evaluacija se provodi početkom programskog razdoblja. Veći dio predviđenih aktivnosti odnosi se na analizu PULJP-a, procesa u programiranju i pripremi operacija te praksi u provedbi u odnosu na identificirane demografske izazove i potrebe.

Metodološki okvir uključivat će kvalitativne metode analize dokumenata i kvantitativnu analizu obuhvata relevantnih ciljanih skupina u podacima o praćenju PULJP-a. Može uključivati i kvantitativne metode procjene potencijalnih demografskih učinaka aktivnosti.

Inicijalni vremenski raspored

III. kvartal 2024. – I. kvartal 2025.

Inicijalna evaluacijska pitanja

1. Koji su demografski izazovi relevantni za razvoj Republike Hrvatske?
2. Na koji su način demografski izazovi prepoznati u fazi programiranja?
3. Koji su akteri imali prijedloge za adresiranje demografskih izazova?

4. Na koji su način osmišljavane aktivnosti za ulaganje iz ESF+ relevantne za demografske izazove, kao dio cjelovite politike ili fragmentarno?
5. Koje aktivnosti su izravno ili neizravno ciljale potrebe starije populacije?
6. Koji je postignut i planiran obuhvat aktivnostima za stariju populaciju s obzirom na potrebe na terenu?
7. Koje aktivnosti izravno ili neizravno ciljaju potrebe djece i obitelji, s naglaskom na ravnotežu između poslovnog i obiteljskog života?
8. Koji je postignut i planiran obuhvat aktivnosti za djecu, mlade i obitelji u odnosu na potrebe na terenu?
9. Koje aktivnosti izravno ili neizravno ciljaju potrebe djece, mladih i obitelji?
10. Koliki je potencijalan (očekivani) utjecaj aktivnosti namijenjenih starijima, djeci i obiteljima na demografska kretanja?
11. Na koji način bi se mogao povećati očekivani demografski učinak ESF+ aktivnosti?

Indikativni izvori podataka

- europski i nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti relevantni za razdoblja 2014. – 2020. i 2021. – 2027.,
- relevantna istraživanja i dostupna evaluacijska izvješća,
- javno dostupni statistički podaci,
- dokumentacija vezana uz planiranje, pripremu i provedbu ESF+ poziva i projekata,
- informacijski sustavi UT-a, a posebno podaci praćenja provedbe PULJP-a.

3.4.9. EVALUACIJA DJELOTVORNOSTI ESF+ INTERVENCIJA U INTEGRACIJI DRŽAVLJANA TREĆIH ZEMALJA

Tema evaluacije

Usljed povećanja broja državljana trećih zemalja u RH, prepoznata je potreba za jačim razvojem sustavne imigracijske i integracijske politike. U okviru provedbe PULJP-a predviđene su aktivnosti za dugoročnu integraciju s fokusom na tražitelje međunarodne zaštite, azilante, strance pod supsidijarnom zaštitom te strance pod privremenom zaštitom (izbjeglice). Dodatno, kontinuirano raste broj državljana trećih zemalja koji u RH dolaze i temeljem potreba tržišta rada.

Evaluaciju aktivnosti relevantnih za državljane trećih zemalja provest će se kroz ključna područja programa (obrazovanje, zapošljavanje i socijalno uključivanje) čime će se dobiti uvid u trenutni status provedbe europske i nacionalne ESF+ regulative, te projekata koje se provodi u okviru PULJP-a. Fokus će biti na dubinskoj analizi programa s ciljem planiranja aktivnosti za državljane trećih zemalja u okviru ESF-a u budućem programskom razdoblju. Evaluacija provedenih i planiranih aktivnosti značajno će doprinijeti daljnjem razvoju imigracijske i integracijske politike.

Opći cilj evaluacije

Opći cilj je procijeniti djelotvornost i potencijal ulaganja iz fonda ESF+ plus u doprinosu integraciji državljana trećih zemalja, sa svrhom unaprjeđenja pripreme i provedbe relevantnih operacija sa stajališta integracije, u ovom i sljedećem programskom razdoblju.

Evaluacijski pristup

Riječ je pretežno o evaluaciji procesa, no uključuje i komponentu evaluacije učinka. Provodi se sredinom programskog razdoblja. Predviđene aktivnosti obuhvaćaju:

- analizu postojeće dokumentacije i prakse vezano uz područje integracije (uključujući i razdoblje 2014.-2020.),
- pregled postojeće regulative na EU i nacionalnoj razini, uključujući i strateške dokumente, a koji se odnose na područje integracije državljana trećih zemalja,
- pregled prakse u državama članicama, tj. intervencija financiranih iz ESF-a u 2014.-2020. i iz fonda ESF+ s potencijalom za integraciju državljana trećih zemalja,
- analizu PULJP-a i planiranih operacija (planova objave poziva),
- kvantitativnu analizu dostupnih baza podataka o uključenosti državljana trećih zemalja u operacije i o drugim relevantnim statusima.

Inicijalni vremenski raspored

III. kvartal 2025. – I. kvartal 2026.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Relevantnost

1. Koji su relevantni izazovi integracije državljana trećih zemalja u RH?
2. Jesu li se tijekom provedbe ESF+ promijenile okolnosti u odnosu na fazu programiranja te je li došlo do promjene u potrebama?

Djelotvornost

3. Koji akteri su najvažniji za provedbu integracijske politike i na koji su način bili uključeni u planiranje, pripremu i provedbu ESF+?
4. Kakav učinak su ESF+ aktivnosti imale na integraciju državljana trećih zemalja?
5. Koji su vanjski i unutarnji čimbenici koji utječu na djelotvornost aktivnosti sa stajališta integracije državljana trećih zemalja?

Usklađenost

6. Jesu li aktivnosti usklađene s EU i nacionalnim politikama?

Indikativni izvori podataka

- informacijski sustavi UT-a, a posebno podaci praćenja provedbe PULJP-a,
- baze podataka HZZ-a,
- druge dostupne baze i evidencije,
- dokumentacija vezana uz planiranje, pripremu i provedbu ESF+ poziva i projekata,

- europski i nacionalni zakonodavni i strateški dokumenti relevantni za razdoblja 2014. – 2020. i 2021. – 2027.,
- dostupna evaluacijska izvješća, istraživanja i drugi dokumenti o relevantnim intervencijama u državama članicama za razdoblja 2014.-2020. i 2021.-2027.,
- ankete, fokus grupe, intervjui.

3.4.10. EVALUACIJA KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI

Tema evaluacije

Komunikacijske aktivnosti bit će usmjerene na postizanje ključnih komunikacijskih ciljeva, a isti se odnose na informiranje javnosti o ciljevima, svrsi i mogućnostima korištenja ESF+, objavljenim pozivima i projektima, podizanje svijesti javnosti kroz predstavljanje rezultata uspješnih projekata i primjera dobre prakse te osiguranje aktivne i učinkovite suradnje i komunikacije, transparentnosti procesa i procedura uz fleksibilniji pristup u provedbi komunikacijskih aktivnosti tijela sustava ESF+.

Ključne komunikacijske aktivnosti razrađivat će se na godišnjoj razini u okviru Komunikacijskog plana, a koji će pratiti plan i dinamiku pripreme i objave poziva na dostavu projektnih prijedloga s posebnim naglaskom na operacije od strateške važnosti.

Kako bi se ostvarili komunikacijski ciljevi koristit će se različiti komunikacijski kanali i alati, internetska stranica ESF+, društvene mreže, medijske kampanje, informativni/promotivni materijali i sl.

Opći cilj evaluacije

Cilj je istražiti učinak komunikacijskih aktivnosti provedenih u svrhu kontinuiranog unaprjeđenja komunikacije i povećanja vidljivosti ESF+ u okviru PULJP-a.

Evaluacijski pristup

Opći pristup je evaluacija učinka. Primijenjena metodologija bit će kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih metoda prikupljanja odnosno analize podataka, što može obuhvaćati:

- ankete s ciljanim skupinama aktivnosti informiranja, komunikacije i vidljivosti,
- procjene učinaka aktivnosti analizom kvantitativnih podataka s mrežnih stranica ESF+ i društvenih mreža.

Inicijalni vremenski raspored

IV. kvartal 2025. – III. kvartal 2026.

Inicijalna evaluacijska pitanja

Učinak

1. Na koji način i u kojoj mjeri je ostvaren učinak provedenih komunikacijskih aktivnosti na informiranje potencijalnih prijavitelja o mogućnostima financiranja projekata sredstvima ESF+?

Učinkovitost

2. U kojoj mjeri su troškovi provedenih komunikacijskih aktivnosti opravdani s obzirom na učinke provedenih komunikacijskih aktivnosti?
3. U kojoj mjeri su društvene mreže učinkovite kao novi oblik komuniciranja u okviru PULJP-a?
4. U kojoj mjeri su relevantne komunikacijske aktivnosti (npr. mrežna stranica i oglašavanje putem medija) učinkovite?

Djelotvornost

5. U kojoj mjeri komuniciranje operacija od strateške važnosti pridonijelo povećanju vidljivosti istih?

Relevantnost i usklađenost

6. U kojoj mjeri je Komunikacijski plan PULJP-a usklađen s relevantnom EU regulativom i primjerima dobre prakse ostalih država članica?

Indikativni izvori podataka

- izvješća o napretku aktivnosti komunikacije, informiranja i vidljivosti,
- dostupne evaluacije i istraživanja praksi komunikacije, informiranja i vidljivosti u ostalim državama članicama,
- ankete,
- informacijski sustavi UT-a,
- podaci s društvenih mreža.

3.4.11. EVALUACIJA DOPRINOSA PULJP-a SPECIFIČNIM CILJEVIMA

Sukladno članku 44. st. 2. Uredbe (EU) 2021/1060, države članice provode evaluacije programa s ciljem procjene njegova učinka do 30. lipnja 2029. godine.

Ova evaluacija učinka će se definirati tijekom programskog razdoblja, a po razradi preporučenog pristupa s predstavnicima EK na radnim sastancima koji se održavaju s državama članicama, odnosno upravljačkim tijelima nadležnim za ESF+.

3.4.12. STRUKTURIRANA ANKETA O PRIMATELJIMA POMOĆI IZ FONDA ESF+

Sukladno članku 23. Uredbe (EU) 2021/1057, upravljačka tijela dva puta izvješćuju EK o rezultatima strukturirane ankete o primateljima pomoći u hrani i/ili druge materijalne pomoći primljene iz fonda ESF+ (u okviru specifičnog cilja m) *Suzbijanje materijalne oskudice*, uz stavljanje naglaska na njihove životne uvjete i prirodu njihove materijalne oskudice, u prethodnoj godini. Anketni se upitnik temelji na predlošku koji je EK utvrdila Provedbenom uredbom (EU) 2023/2071, pri čemu se jedna varijanta upitnika koristi u slučaju podjele pomoći putem vaučera, a druga u slučaju izravne podjele pomoći. Države članice mogu dodavati pitanja.

Prvo izvješćivanje o rezultatima strukturirane ankete provodi se do 30. lipnja 2025. a drugo do 30. lipnja 2028.³⁶ Sukladno tome, provedba strukturirane ankete planirana je u 2024. i 2027. godini.

3.4.13. AD-HOC EVALUACIJE I DODATNE SEKTORSKE EVALUACIJE

Planirano je ugovaranje *ad-hoc* evaluacija te dodatnih evaluacija za kojima se ukaže sektorska potreba tijekom provedbe. Isto je, između ostaloga, planirano temeljem preporuka iz pojedinih evaluacija OPULJP-a 2014.-2020.

Ova kategorija evaluacija kontinuirano će se ažurirati i dostavljati na komentiranje članstvu EUS-a te na odobrenje članovima/icama OzP-a.

³⁶ Izvješća iz strukturiranih anketa primatelja pomoći iz prethodnog Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć 2014.-2020. dostupna su na poveznici: <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/evaluacijske-aktivnosti/> (pristupljeno 27.09.2023.)

4. IZVORI I REFERENCE

Bejaković, P. (2020). Važnost aktivne politike zapošljavanja i njezine evaluacije u Hrvatskoj. *Revija za socijalnu politiku*, 27 (3), 329-341. <https://doi.org/10.3935/rsp.v27i3.1762>

Berger A., Kluve J., Vodopivec M., i Vodopivec M. (2022). A comprehensive impact evaluation of active labour market programmes in Slovenia. *Empirical Economics*, 62 (6), 3015-3039. <https://doi.org/10.1007/s00181-021-02111-6>

EK (2021a). *Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027*, radni dokument Komisije SWD(2021)198. Dostupno na URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/evaluation/performance2127/performance2127_sw_d.pdf (radni dokument Komisije o praćenju i vrednovanju korištenja navedenih fondova u okviru podijeljenog upravljanja za države članice; pristupljeno 14.9.2023.)

EK (2021b). *Better regulations Guidelines*, radni dokument Komisije SWD(2021)305, Bruxelles. Dostupno na URL: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en (smjernice o praćenju i evaluaciji za programsko razdoblje 2021-2027 namijenjene osoblju EK; pristupljeno 8.7.2023.)

EK (2021c). *Better regulations Toolbox*. Dostupno na URL: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en (vodič kroz tehnike i metode praćenja i evaluacije za osoblje EK; pristupljeno 8.7.2023.)

EK (2021d). *ESF+ Common Indicators Toolbox*. Dostupno na URL: https://ec.europa.eu/sfc/system/files/documents/documents/toolbox-october-2021_0.pdf (smjernice za praćenje ESF+, radna verzija iz listopada 2021.; pristupljeno 8.7.2023.)

EK, Kluve J., Naldini A., i Pompili M. (2022). *Osmišljavanje i naručivanje protučinjeničnih procjena učinka: praktični vodič za upravljačka tijela ESF-a*. Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg. Dostupno na URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2767/02762> (pristupljeno 8.7.2023.)

EK (2019). *Advanced counterfactual evaluation methods – Guidance document*. Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg. Dostupno na URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2767/464242> (pristupljeno 8.7.2023.)

EK (2013). *Evalsed: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development. Sourcebook: Method and Techniques*. Dostupno na URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/evaluation/guide/evaluation_sourcebook.pdf (pristupljeno 8.7.2023.)

HZZ i Ipsos (2016). *Vanjska evaluacija mjera aktivne politike tržišta rada: sumarno evaluacijsko izvješće*, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Zagreb. Dostupno na URL: <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2016/04/sumarno-evaluacijsko-izvjesce-maptz.pdf> (pristupljeno 10.7.2023.)

Jespersen S. T., Munch J.R., i Skipper L. (2008). Costs and benefits of Danish active labour market programmes, *Labour Economics*, 15(5), 859-884. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2007.07.005>.

Matković, T. (2019). „Politika zapošljavanja i nezaposlenost“. U: *Socijalna politika Hrvatske* (drugo izdanje), Bežovan, G. (ur.). Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str.195 - 285.

MROSP (2023a). *Ex ante procjena za odgovarajuću potporu iz europskog socijalnog fonda plus putem financijskih instrumenata 2021.-2027.* Dostupno na URL: https://esf.hr/esfplus/wp-content/uploads/2023/06/Ex-ante-procjena_ESF-FI_finalna-verzija.pdf (pristupljeno 24.7.2023.)

MROSP (2023b). *Nacionalni akcijski plan za provedbu preporuke Vijeća Europske unije o uspostavi europskog jamstva za djecu.* Dostupno na URL: <https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages//slike/2023//3.7.%20KONA%C4%8CNO%20Tekst%20Nacionalni%20akcijski%20plan%20NAP%20CG.pdf> (pristupljeno 26.9.2023.)

MRRFEU (2023). *Strategija vrednovanja provedbe fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj financijskog razdoblja 2021.-2027.* Dostupno na URL: https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2023/05/Strategija-vrednovanja-provedbe-EU-fondova-21-27_FINAL.pdf (pristupljeno 26.9.2023.)

OECD (1991). *Principles for Evaluation of Development Assistance*, Development Assistance Committee, OECD Publishing, Paris. Dostupno na URL: <https://www.oecd.org/development/evaluation/2755284.pdf> (pristupljeno 8.7.2023.)

OECD (2002). *Evaluation and Aid Effectiveness No. 6 - Glossary of Key Terms in Evaluation and Results Based Management*, OECD Publishing, Paris. Dostupno na URL: <https://dx.doi.org/10.1787/9789264034921-en-fr> (pristupljeno 1.7.2023.)

OECD (2019). *Better Criteria for Better Evaluation: Revised Evaluation Criteria Definitions and Principles for Use*, DAC Network on Development Evaluation, OECD Publishing, Paris. Dostupno na URL: <https://www.oecd.org/dac/evaluation/revised-evaluation-criteria-dec-2019.pdf> (revizije definicija evaluacijskih kriterija i dodavanje novih; pristupljeno 1.7.2023.)

OECD (2021). *Applying Evaluation Criteria Thoughtfully*, OECD Publishing, Paris. Dostupno na URL: <https://doi.org/10.1787/543e84ed-en> (vodič kroz evaluacijske kriterije nakon revizije definicija i dodavanja novih kriterija u OECD, 2019; 1.7.2023.)

Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027., v 2.0. Dostupno na URL: <https://esf.hr/esfplus/wp-content/uploads/2023/08/Program-Ucinkoviti-ljudski-potencijali-2021.-2027.-verzija-2.0.pdf> (pristupljeno 26.9.2023.)

Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/2071 od 27. rujna 2023. o utvrđivanju obrasca za strukturiranu anketu o primateljima pomoći u obliku hrane i/ili osnovne materijalne pomoći u okviru Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u skladu s Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća.

Srhoj S. i Žilić I. (2021). “Fine...I’ll do it myself”: Lessons from self-employment grants in a long recession period. *IZA Journal of Labor Policy*, 11 (1). <https://doi.org/10.2478/izajolp-2021-0006>

Svjetska banka (2022). *Guide for Drafting the Evaluation Plans of the 2021-2027 Cohesion Policy in Romania*, Ured Svjetske banke u Rumunjskoj, Bukurešt. Dostupno na URL: <https://www.evaluaere-structurale.ro/documents/20126/385415/Romania+Cohesion+Policy+EN+V5.pdf/f604e5a9-f983-4a3b-a681-0fcac6edcebd?t=1655733141294> (pristupljeno 10.7.2023.)

Taplin, D., Clark H., Collins E., i Colby, D. (2013). *Technical Papers: A Series of Papers to support Development of Theories of Change Based on Practice in the Field*. New York: Actknowledge and The Rockefeller Foundation. Dostupno na URL:

<http://www.actknowledge.org/resources/documents/ToC-Tech-Papers.pdf> (pristupljeno 9.10.2023.)

Tomić, I. i Žilić, I. (2020). Working for 200 euro? The unintended effects of traineeship reform on youth labor market outcomes. *LABOUR: Review of Labour Economics and Industrial Relations*, 34 (3), 347-371. <https://doi:10.1111/labr.12176> (radna verzija objavljena 2018.).

United Nations Development Group (2017). *Theory of Change: UNDAF Companion Guidance*. Dostupno na URL: <https://unsdg.un.org/sites/default/files/UNDG-UNDAF-Companion-Pieces-7-Theory-of-Change.pdf> (pristupljeno 9.10.2023.)

Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006.

Uredba (EU) br. 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013.

Uredba (EU) br. 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike.

Uredba (EU) br. 223/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o Fondu europske pomoći za najpotrebitije.

Uredba o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda plus u vezi s ciljem „Ulaganje za radna mjesta i rast“ u okviru programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. (NN 96/2022).

Wyg savjetovanje (2021). *Vrednovanje Prioritetne osi 1 "Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage" uz vrednovanje učinka mjera aktivne politike zapošljavanja*. Dostupno na URL:

http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2021/06/Zavrsno-izvjesce_evaluacija-PO1-i-MAPZ_OPULJP_final_lipanj_2021.pdf (pristupljeno 27.7.2021.)

Wyg savjetovanje i MAP savjetovanje (2021). *Vrednovanje djelotvornosti, učinkovitosti i učinka provedbe OPULJP i intervencija ESF-a prema kriteriju regionalne i lokalne zastupljenosti uz evaluaciju horizontalnih načela*. Dostupno na URL: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2021/07/Zavrsno-izvjesce_evaluacija_Horizontalna_OPULJP_final_lipanj_2021.pdf (pristupljeno 12.9.2023.)

Zakon o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj (NN 116/21).

PRILOG 1. Prikaz indikativnog rasporeda provedbe evaluacija u okviru PULJP-a

	2024.				2025.				2026.				2027.				2028.				2029.	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	
EVALUACIJA MJERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA																						
EVALUACIJA ZAJMOVA ZA MIKRO I MALE PODUZETNIKE TE DRUŠTVENE																						
EVALUACIJA POZIVA "ZAŽELI - PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE"																						
EVALUACIJA PROCESA VEZANIH UZ PRIMJENU HKO																						
EVALUACIJA OPERACIJA VEZANIH UZ KURIKULARNU REFORMU SOO																						
EVALUACIJA OPERACIJE UBLAŽAVANJE SIROMAŠTVA PRUŽANJEM POMOĆI																						
EVALUACIJA DOPRINOSA HORIZONTALNIM NAČELIMA																						
EVALUACIJA ZASTUPLJENOSTI DEMOGRAFSKE REVITALIZACIJE U ESF+																						
EVALUACIJA DJELOTVORNOSTI ESF+ INTERVENCIJA U INTEGRACIJI																						
EVALUACIJA KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI																						
EVALUACIJA DOPRINOSA PULJP-a SPECIFIČNIM CILJEVIMA																						
STRUKTURIRANA ANKETA O PRIMATELJIMA POMOĆI IZ FONDA ESF+																						